

PLÁN HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PORÚBKA

- máj 2007 -

OSNOVA PLÁNU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PORÚBKA

Úvod.....	3
A/ Analýza hospodárskeho a sociálneho prostredia obce Porúbka	4
A.1. Východiská a podklady	4
B/ Popis súčasnej sociálno-ekonomickej situácie	7
B.1. Zemepisná charakteristika a prírodné podmienky	7
B.2. Osídlenie.....	8
B.3. Obyvateľstvo	9
B.4. Domový a bytový fond.....	11
B.5. Hospodárska základňa, obchod a služby.....	12
B.6. Cestovný ruch.....	15
B.7. Dopravná infraštruktúra	16
B.8. Technická infraštruktúra	17
B.9. Občianska vybavenosť	18
B.10. Kultúra.....	18
B.11. Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	19
B.12. Telovýchova a šport	19
B.13. Životné prostredie	19
B.14. Komunikácia v obci	19
B.15. Majetok obce	20
C/ SWOT analýza.....	22
D/ Strom problémov obce.....	25
E/ Vízia.....	26
F/ Rozvojový potenciál	27
F.1. Identifikácia rozvojového potenciálu	27
F.2. Strategické ciele rozvoja obce.....	28
F.3. Finančné a administratívne zabezpečenie aktivít obce	29
G/ Priority rozvoja obce, aktivity	30
H/ Informačné zdroje	36
I/ Informačná príloha o čerpaní finančných prostriedkov zo ŠF EÚ 2007-2013	37

ÚVOD

Medzi základné plánovacie dokumenty obce patrí územný plán rozvoja obce a plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR). Obec Porúbka nemala doteraz vypracovaný ani jeden z týchto dokumentov. Keďže ide o obec s malým počtom obyvateľov, je dôležité, aby mala k dispozícii aspoň jeden zo základných plánovacích dokumentov, a to plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Ním sa riadi samospráva obce pri výkone svojej činnosti, realizuje všestranný rozvoj spravovaného územia a naplňa potreby svojich obyvateľov.

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja naväzuje na ďalšie strategické a programovacie dokumenty regionálneho rozvoja na úrovni Mikroregiónu Rajecká dolina a Žilinského samosprávneho kraja. Formuje predstavu o smerovaní obce. Vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy občanov v súlade s prijatými koncepciami vyššieho územného celku a so stratégiou príslušného mikroregiónu. Vytyčuje hranice ochrany životného prostredia a rozvíja kultúrne dedičstvo a tradície.

PHSR je otvoreným dokumentom zabezpečujúcim kontinuitu rozvoja obce v rámci mikroregiónu a podľa vopred stanovených pravidiel môže byť upravovaný a aktualizovaný.

Legislatívne zázemie

Potrebu vypracovania a prijatia PHSR stanovujú príslušné legislatívne normy - Zákon č. 416/2001 Z. z. O prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a VÚC. Zákon č. 416/2001 zahŕňa vo svojom článku 1 par. 2 úlohu vykonávania stratégie regionálneho rozvoja a vypracovania programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Na Zákon č. 416/2001 naväzuje Zákon č. 503/2001 Z. z. O podpore regionálneho rozvoja, ktorý stanovuje štruktúru PHSR obce.

Podľa tohto zákona PHSR musí obsahovať analytickú časť, súčasťou ktorej je analýza hospodárskeho a sociálneho prostredia obce, SWOT analýza, definované problémové oblasti a štatistické ukazovatele.

Na základe tohto auditu sú definované strategické ciele rozvoja, projektové zámery a vybrané priority aktivít investičného i neinvestičného charakteru.

Zostavené projektové zámery, spojené s návrhom finančného a administratívneho zabezpečenia, sa stávajú základom rozvojového programu obce na nasledujúce obdobie.

PHSR sa vypracúva na obdobie najbližších 5-10 rokov.

A/ ANALÝZA HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO PROSTREDIA OBCE PORÚBKA

A.1. Východiská a podklady

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce má charakter strategického strednodobého až dlhodobého rozvojového dokumentu. PHSR obce Porúbka je výsledkom celospoločenského konsenzu všetkých skupín obyvateľstva, podnikateľských subjektov a samosprávnych orgánov na úrovni obce. Je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstavy jej vedenia a obyvateľov o budúcnosti. Obec v podobe PHSR získava nástroj na proaktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien. Možno ho vnímať ako nástroj marketingovej komunikácie. Vypracovaním PHSR dáva obec najavo záujem o svoju budúcnosť ako aj o budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj. Zároveň plán zohľadňuje závery uvádzané v centrálnych plánovacích dokumentoch a koncepciách rozvoja Žilinského samosprávneho kraja. Vypracovaním programu spĺňa obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky EÚ - princíp programovania.

Príprava a tvorba plánu mala viaceré časové etapy. Na začiatku bola zriadená komisia pozostávajúca z odborníkov, pracovníkov obecného úradu a predstaviteľov subjektov pôsobiacich v obci. Počas rokovania komisia dospela k určitej vízii, ako by mala obec vyzerat' o 5-10 rokov. Aby sa naplnila predstava, bolo nevyhnutné v následných krokoch získať faktografický materiál, analytické údaje a zmonitorovať súčasný stav. Občania obce mali možnosť v anonymnom prieskume odpovedať na 5 zásadných otázok, ktorými sa zisťovali individuálne názory občanov a mapovali sa ich potreby a predstavy. Výsledky auditu územia a vykonaného prieskumu sa porovnávali s víziou a predstavami odbornej komisie. Na ďalších zasadnutiach komisia zostavila potrebné priority zmien vo všetkých oblastiach hospodársko-spoločenského života obce a stanovili sa strategické ciele.

Výsledky prieskumu:

1. Čo navrhujete riešiť ako prvé v rámci najbližšieho budúceho rozvoja našej obce?

Ako hlavnú prioritu občania uvádzali:

- vybudovať chodníky, najmä popri hlavnej ceste
- oprava budovy kultúrneho domu
- oprava miestnych komunikácií
- na hlavnej ceste vyznačiť priechody pre chodcov
- regulácia rieky Rajčianky
- preloženie autobusových zastávok
- zaviesť rozhlas na ul. Na Prieložku
- vybudovať dom smútku

Záver: Občania v odpovediach zadefinovali existujúce problémy a potreby, ktoré naznačujú nutnosť komplexnej revitalizácie celej obce v rámci technickej a občianskej infraštruktúry.

Jednoznačnú prioritu v rámci najbližšieho obdobia má vybudovanie chodníkov popri hlavnej ceste I/64, ktorá prechádza intravilánom a je veľmi frekventovaná.

Ďalšou prioritou je komplexná obnova kultúrneho domu, obnova krytu miestnych komunikácií po ukončenej výstavbe kanalizačnej sústavy, regulácia toku rieky Rajčianky a vybudovanie domu smútku.

2. Ktoré služby a obchody v obci podľa vás chýbajú a mali by sa zriadiť?

Občania by si želali:

- obnoviť prevádzku materskej školy
- zriadiť kaderníctvo a holičstvo
- otvoriť predajňu mäsa
- rozšíriť sortiment ovocia a zeleniny v COOP Jednota - prípadne zriadiť samostatný obchod
- zriadiť údržbársku dielničku pre obyvateľov - najmä starších

Záver: Vzhľadom na blízkosť krajského mesta Žilina (cca 7 km) a dobrú dopravnú dostupnosť nebudú pravdepodobne ani v budúcnosti navrhované služby pre podnikateľské subjekty rentabilné. Situácia v tejto oblasti sa môže pozitívne zmeniť iba s ďalším rozšírením individuálnej bytovej výstavby a hromadnej bytovej výstavby a s rozvojom miestneho cestovného ruchu.

3. Aké podnikateľské aktivity by sa mohli v obci rozvíjať?

Na túto otázku odpovedalo iba minimum zúčastnených respondentov. A tí, ktorí odpovedali, formulovali svoje odpovede iba veľmi všeobecne: napr. „turistický ruch“.

Záver: Respondenti, ktorí odpovedali na túto otázku, nekonkretizovali bližšie svoje požiadavky, ani nepopísali konkrétne nijaký návrh, z čoho možno usúdiť, že nemajú vyjasnené možnosti podnikania vo svojej obci. Ich názory svedčia o tom, že sa pravdepodobne očakáva investor z vonkajšieho prostredia, ktorý istým konkrétnym spôsobom ponúkne pracovné miesta v obci.

Jedinými konkrétnymi odpoveďami boli:

- výstavba rodinných domov
- úprava okolia Rajčianky a výstavba stánkov s občerstvením

4. V akom poradí navrhujete riešiť obnovu ciest, miestnych komunikácií, výstavbu chodníkov, parkovísk, kanalizácie a vodovodu?

Najčastejšie sa opakovali priority z otázky č. 1. Poradie sa menilo, ale v zásade prioritou č. 1 je vybudovanie chodníkov a obnova krytu miestnych komunikácií a obnova kultúrneho domu. Individuálne názory boli prezentované v súvislosti s miestnym rozhlasom, reguláciou rieky, výstavbou parkovísk.

5. Čo by sa dalo realizovať pre ďalší rozvoj školstva, zdravotníckych služieb, cestovného ruchu, kultúry a športu v našej obci?

Respondenti požadovali nasledovné:

- opäť sprevádzkovať materskú školu
- upraviť ihrisko pri MŠ a sprístupniť ho i po prevádzkovej dobe matkám s deťmi
- vypracovať štúdiu rozvoja obce
- zriadiť lekáreň
- osvetlenie asfaltového ihriska

- očistiť Slnčné skaly pri pravom brehu Rajčianky - bezpečnosť a lepšie upútanie pre turistov
- zlikvidovať divoké skládky
- zriadiť mládežnícky klub
- zriadiť klub pre turistov
- zriadiť vývarovňu pre dôchodcov
- zabezpečiť školský autobus
- vybudovať dopravné ihrisko pre deti
- zaviesť káblovú televíziu

Odpovede na piatu otázku boli z rôznych oblastí investičného i neinvestičného charakteru. Väčšina respondentov sa v pozitívnom zmysle dotýkala vo svojich odpovediach nedostatkov, ktorým sa v ostatných rokoch nevenovala dostatočná pozornosť, ale svojím spôsobom negatívne ovplyvňujú každodenný život občanov. Ide väčšinou o bežné veci.

Záver: Prieskumu sa zúčastnilo iba veľmi málo respondentov. Tí, ktorí sa ho zúčastnili, odpovedali väčšinou veľmi krátko a heslovite a mnohé z odpovedí boli formulované všeobecne, bez tvorivej invencie. Na niektoré otázky účastníci prieskumu vôbec neodpovedali.

B/ POPIS SÚČASNEJ SOCIÁLNO-EKONOMICKEJ SITUÁCIE

Obec Porúbka v rámci územno-správneho členenia patrí do okresu Žilina, Žilinského samosprávneho kraja. Je súčasťou Mikroregiónu (MR) Rajecká dolina a z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň NUTS V. Obec bola podľa významu a lokalizácie v sídelnom systéme rozhodnutím ministra výstavby a regionálneho rozvoja č. 3/2007 zo 6. júna 2007 zaradená do skupiny obcí ako záujmové územie inovačného pólu rastu vzhľadom na svoju blízkosť ku krajskému mestu Žilina, ktoré je centrum osídlenia celoštátneho významu.

V súčasnosti v intraviláne obce prevláda obytná funkcia - súkromné, obecné pozemky, rodinné domy, areál bývalého poľnohospodárskeho dvora a voľné plochy.

B.1. Zemepisná charakteristika a prírodné podmienky

Obec Porúbka leží v Žilinskej kotline na terasovitých náplavoch rieky Rajčianky v nadmorskej výške 350-590 m n. m., po oboch stranách štátnej cesty I/64 a má rozlohu katastra 376 ha.

Porúbka sa nachádza na juh od krajského mesta Žilina, od sútoku rieky Váh s riekou Rajčianka. Hlavnými prvkami osídlenia Porúbky sú línia komunikácie - doterajšej hlavnej tepny územia, a tok rieky Rajčianky. Z juhovýchodnej strany obce sa nachádza pohorie Malá Fatra, juhozápadným smerom ležia Strážovské vrchy, ktoré so Súľovskými skalami a nad Rajeckými Teplicami skalným hrebeňom Skálie, tvoria rozhranie Žilinskej a Rajeckej kotliny. Južným smerom od Porúbky po pravej strane sa nachádza Poluvsianska ihla a Slnčné skaly, ktoré v hojnom počte navštevujú turisti a horolezci. V okolí je povrch väčšinou vytvorený z mäkkých málo odolných súvrstviacich ílovcov a pieskovcov centrálneho karpatského plyšu, čo využívali obyvatelia na výrobu tehál a iného stavebného materiálu. Centrálnou tepnou v katastri obce Porúbka je riečka Rajčianka. Povodie riečky využívali miestni obyvatelia na pasenie husí a dobytká. Rieka prinášala výhody, ale i nevýhody vo forme opakujúcich sa záplav v jarnom a letnom období.

Obec Porúbka je malým vidieckym sídlom, v ktorom žije 453 obyvateľov. Kataster obce zo severu susedí s obcou Lietavská Lúčka, zo západu s obcou Lietavská Svinná, z juhu susedí s katastrom obce Rajecké Teplice a z východu s katastrom obce Turie.

Od najbližšieho mestského sídla Rajeckých Teplíc, ktoré je kúpeľným mestom, je obec vzdialená 5 km. S týmto mestom Porúbka vytvára dlhodobu modálny región väzbami cez ponuku práce a ponuku občianskych služieb vyššieho radu, a to v oblasti administratívnych, školských, zdravotníckych a sociálnych. Vo vzťahu k pólom ekonomického rozvoja regionálneho významu je obec dobre situovaná. Od Rajeckých Teplíc je vzdialená 5 km, od Rajca 15 km a od krajského mesta Žilina 7 km. Vhodnou polohou umiestnenia obce k väčším sídlam sa vytvára dobrý predpoklad pre dennú dostupnosť k pracovným príležitostiam a službám, ktoré svojim obyvateľom obec nemôže ponúknuť. Pritom obec Porúbka je už súčasťou existujúcich významných destinácií cestovného ruchu v rámci Mikroregiónu Rajeckej doliny a ponuku produktov cestovného ruchu v rámci tejto destinácie môže len rozšíriť.

B.2. Osídlenie

Prvá písomná správa o osídlení obce je z r. 1362, keď bola Porúbka zahrnutá do Lietavského panstva. Obec patrila zemianskym rodinám Praznovských a Egresdyovcov a od r. 1439 panstvu Strečno až do 18. storočia. Osídlenie sa formovalo pozdĺž vodného toku Rajčianky a okolo cesty, preto hovoríme o cestnej radovej dedine, ktorá sa aj v neskoršom období rozširovala výstavbou okolo miestnych ciest a potoka Ušianky.

V r. 1598 bol v obci postavený mlyn a 7 domov, v r. 1720 bolo v obci 8 daňovníkov. V r. 1784 žilo v obci 175 obyvateľov, 22 rodín a bolo postavených 20 domov a k obci patrila majer Podhradek.

V r. 1828 bolo v obci 23 domov a 255 obyvateľov, ktorí sa zaoberali chovom oviec, rožného statku, spracovávaním dreva a prácou na píle. Pôvodní obyvatelia sa venovali pestovaniu zemiakov, pohánky, ovsa, kapusty, konope a ľanu.

V r. 1899 vzhľad krajiny zmenila vystavaná železničná trať Žilina - Rajec a v Porúbke bola vybudovaná železničná zastávka.

Po r. 1918 sa Porúbka rozrástla a miesto drevených domov si obyvatelia začali stavať tehlové domy. V r. 1930 mala obec už 59 domov a 402 obyvateľov. Počet obyvateľov sa mierne zvyšoval a najviac obyvateľov mala Porúbka v r. 1961, keď dosiahla počet 504 a bolo obývaných 126 domov.

V r. 1936 bola obec plne elektrifikovaná a súčasne vybudovaná cesta zo Žiliny do Rajca. Po druhej svetovej vojne si občania svojpomocne postavili kultúrny dom a prestavali zvoncu, ktorá slúži ako kaplnka.

Obec bola v r. 1960 pričlenená k Lietavskej Lúčke, neskôr bola súčasťou Žiliny. Od r. 1990 je samostatnou obcou.

Symboly obce

Symboly obce Porúbka sú zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky.

Erb má nasledujúcu podobu:

V modrom štíte striebrokrídly anjel v zlatej, striebrom prepásanej tunike, zlatej s červeným chocholom zdobenej prilbici a v zlatých sandáloch, v pravici so strieborným skloneným mečom so zlatou rukoväťou a v ľavici s malým oválnym strieborným zlatolekým štítom s červeným krížom, pravou nohou stojaci na zlatom položenom hadovitom bezkrídlom drakovi v striebornej zbroji a s červeným jazykom.

Vlajka pozostáva z deviatich pozdĺžnych pruhov vo farbách modrej, bielej, žltej, modrej, červenej, modrej, žltej, bielej a modrej. Vlajka má pomer strán 2:3 a je ukončená tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopisom OBEC PORÚBKA. Pečať má priemer 35 mm, čo je v súlade s domácimi zvyklosťami a predpismi o používaní pečiatok s obecnými symbolmi.

B.3. Obyvateľstvo

Podľa výsledkov sčítania ľudu, domov a bytov k 01.11.1980 bolo v Porúbke 505 obyvateľov, ktorí žili v 133 trvalo obývaných bytoch IBV. Ich počet sa podstatne zvýšil novou bytovou výstavbou do r. 1987. Po tomto roku opäť nastal pokles obyvateľov a podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov do r. 2001 mala obec 454 obyvateľov, z toho 218 mužov a 236 žien.

Retrospektívny vývoj obyvateľov obce Porúbka od roku 1970

Rok	1970	1980	1991	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet obyv.	516	505	457	451	453	454	449	455	449	444	454

Zdroj: Štatistický úrad SR

Obec Porúbka sa v súčasnosti s počtom obyvateľov 454 radí do skupiny malých obcí. Vývoj počtu obyvateľov v priebehu posledných desaťročí mal kolísavú tendenciu. V roku 2007 sa počet obyvateľov mierne zvýšil a predpokladaný nárast ďalšieho počtu obyvateľov je spätý s rozvojom individuálnej bytovej výstavby. Veková štruktúra obyvateľov uvádzaná v štatistike z roku 2005 naznačuje, že až 62,50 % obyvateľov je vo veku 15-59 rokov. Priemerný vek k 31.12.2005 spolu muži i ženy dosahoval 40,15 rokov a index starnutia 150,75.

Veková štruktúra obyvateľov k 31.12.2005

Veková skupina	spolu	podiel v %
0-4 roč.	19	4,2
5-14 rokov	48	10,7
15-59 rokov	281	62,5
Nad 59 rokov	101	22,6
Spolu	449	100

Zdroj: Štatistický úrad SR

Demografický vývoj na Slovensku je charakterizovaný postupným spomaľovaním reprodukcie obyvateľstva najmä vplyvom znižovania pôrodnosti. Tento trend sa prejavuje aj v obci Porúbka.

Z celkového počtu obyvateľov 449 (muži 218, ženy 231) v roku 2005 bolo 70 v predproduktívnom veku (0-14), 97 poproduktívnom veku, 282 osôb bolo v produktívnom veku (muži 15-59 150, ženy 15-54 132). Z celkového počtu 449 obyvateľov je 282 osôb v produktívnom veku, čo je 62,8 % z celkového počtu obyvateľov. V obci vykazujú 8 nezamestnaných osôb. Najsilnejšou skupinou boli obyvatelia v produktívnom veku a druhou najviac zastúpenou kategóriou bolo obyvateľstvo v poproduktívnom veku.

Stav obyvateľstva

Územie	Obyvateľstvo			Predprodukt. (0-14) spolu	Produktívni		Poprodukt. (55+ž, 60+m)	Celkový prírastok (+) úbytok (-)		
	spolu	muži	ženy		(15-59) muži	(15-54) ženy		spolu	muži	ženy
	449	218	231	70	150	132	97	-5	-2	-3

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

V obci Porúbka žije 99,1 % obyvateľstva slovenskej národnosti. Zvyšok (0,9 %) je českej národnosti. V obci nie sú evidovaní obyvatelia iných národností.

Zloženie obyvateľstva podľa náboženského vyznania

Náboženské vyznanie	muži	ženy	spolu
Rímskokatolícka cirkev	197	216	413
Evanjelická cirkev ECAV	0	2	2
Evanjelická cirkev metodistická	1	0	1
Ostatné	0	1	1
Bez vyznania	13	11	24
Nezistené	7	6	13
SPOLU	218	236	454

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Z hľadiska príslušnosti ku kontesiám prevláda v obci rímskokatolícka cirkev a za ňou nasleduje podiel obyvateľov bez vyznania.

Zastúpenie obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva je dôležitou charakteristikou z hľadiska možností pre rozvoj trhu práce a pre hospodársku štruktúru obce. Vzdelanostná úroveň v obci je nepriaznivá. Väčšina produktívneho obyvateľstva obce má iba učňovské vzdelanie bez maturity (25,1 %). Stredné vzdelanie s maturitou má 127 obyvateľov. V obci je malý počet vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva (19 zo 454, čo činí iba 4 % obyvateľov). Táto vzdelanostná štruktúra úzko súvisí aj s rozvojom ekonomickej štruktúry, kedy do polovice 90. rokov najväčším zamestnávateľom pre obyvateľov bolo poľnohospodárstvo. Po roku 1989 došlo k prudkému znižovaniu zamestnanosti práve v poľnohospodárstve, kde pracovalo najviac ľudí so základným, resp. učňovským vzdelaním. Práve tieto kategórie obyvateľov majú v súčasnosti najväčšie problémy umiestniť sa na trhu práce. Vzdelanostnej štruktúre podľa pohlavia ženy prevládajú v kategóriách so základným vzdelaním a s úplným stredným vzdelaním s maturitou. U mužov prevláda učňovské vzdelanie bez maturity a úplné stredné s maturitou. Viac mužov ako žien je aj vysokoškolsky vzdelaných.

Najvyšší ukončený stupeň vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	22	66	88
Učňovské bez maturity	78	36	114
Stredné odborné bez maturity	17	13	30
Úplné stredné učňovské s maturitou	14	3	17
Úplné stredné odborné s maturitou	38	59	97
Úplné stredné všeobecné	6	7	13
VŠ magisterské, inžinierske, doktorské	11	7	18
VŠ doktorandské	1	0	1

Deti do 16 rokov	31	45	76
Spolu	218	236	454

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Vysoké percento občanov s nižším vzdelaním má v konečnom dôsledku dopad na ich zamestnanosť, schopnosť podnikania a na adaptáciu na novoformujúce sa ekonomické pravidlá a vzťahy.

B.4. Domový a bytový fond

Obytná funkcia obce Porúbky je základnou funkciou tejto obce. Z toho vyplýva, že ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú kľúčovými faktormi, ktoré vplývajú na rozvoj obce.

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v r. 2001 sa v obci nachádzalo celkovo 141 domov, z toho trvalo obývaných 123. Z toho 18 je neobývaných, z nich je 7 určených na rekreáciu. Celkovo v obci je k dispozícii 174 bytov, z toho 152 trvalo obývaných.

Charakteristika domového a bytového fondu podľa SODB za rok 2001

Byty spolu	V tom			Trvale obývané byty v		
	Trvale obývané byty	Neobývané byty		Rodinných domoch	Bytových domoch	Ostatných budovách
		Spolu	z toho určené na rekreáciu			
174	152	22	9	151	-	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Domy a byty z hľadiska vlastníctva

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
Domov spolu	140	0	1	141
Z toho trvale obývaných domov	122	0	1	123
v %	99,2	0	0,8	100
V tom vlastníctvo:				
- fyzickej osoby	120	0	0	120
- právnickej osoby	1	0	0	1
- ostatných	1	0	1	2

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Celý bytový fond v obci Porúbka má pomerne vysoký štandard vo vybavenosti a v spôsobe vykurovania. Zo 152 bytov je 124 napojených na plynovú sieť, 138 na vodovodnú sieť a na kanalizačnú sieť 425 obyvateľov. Ústredné kúrenie lokálneho charakteru využíva 120 domácností, z toho 7 na pevné palivo, 108 na plyn, 2 domácnosti majú elektrické kúrenie. Zvyšné domácnosti využívajú etážové kúrenie a kachle.

Spôsob vykurovania trvale obývaných bytov

Spôsob vykurovania	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Ústredné kúrenie diaľkové	-	-
Ústredné kúrenie lokálne	120	372
na pevné palivo	7	16
na plyn	108	342
elektrické	2	8
Etážové kúrenie		
na pevné palivo	4	12
na plyn	5	15
ostatné	1	2
Kachle		
na pevné palivo	11	20
elektrické	-	-
plynové	1	1
ostatné	-	-
Iné	10	31
Spolu	152	453

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Z uvedenej štatistiky vyplýva, že v obci prevládajú domy a byty prvej kategórie.

Obec Porúbka vzhľadom na svoju blízkosť ku krajskému mestu Žilina bude v budúcnosti rozvíjať individuálnu bytovú výstavbu (IBV), podporovanú najmä príchodom záujemcov z tejto mestskej aglomerácie. Vhodné stavebné parcely sa nachádzajú v lokalite: Doluvsie, Na jamke, Na prieložku.

Tieto pozemky sú priestorovo i umiestnením v intraviláne obce vhodné na rozvoj IBV. Výhľadovo sa plánuje vystať v tejto lokalite cca 40 nových rodinných domov.

Navrhované lokality majú zabezpečené inžinierske siete. Bude však potrebné riešiť prístupové cesty, chodníky, verejné osvetlenie a ozvučenie. Tento postup budovania IBV v priestore nových lokalít je nevyhnutný, pretože v rámci existujúcej zástavby v intraviláne obce sú už iba minimálne preluky. Vyplnením prelúk sa docieli aj intenzifikácia zastavaného územia.

Určitou rezervou získavania nových bytových jednotiek je aj možnosť prestavby a obnovy neobývaných alebo starých domov v pôvodnom sídle obce.

B.5. Hospodárska základňa, obchod a služby

Na ekonomickom rozvoji obce sa podieľajú viacerí účastníci. Ide o podnikateľov v súkromnom sektore, najmä v oblasti obchodu, služieb, opravárstva a pod. Podnikateľské subjekty sú malého rozmeru a aj ponúkané pracovné príležitosti z hľadiska potreby sú zanedbateľné. Z 239 aktívnych obyvateľov obce podnikateľskú činnosť vykonávajú 3 právnické osoby, 28 živnostníkov a 1 samostatne hospodáriaci roľník.

Výrobná činnosť

Zameranie výrobného charakteru sa týka spracovania dreva a výroby drevených okien a autoservisu a pneuservisu. V obci existujú aj dve stavebné firmy, v ktorých je zamestnaných po 6 pracovníkov. V areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva podniká firma DOKO (dodávka čerpacích staníc).

Obchod a ostatné služby

Obec Porúbka, vzhľadom na svoj malý počet obyvateľov, má iba 2 predajne potravín (1 súkromná a 1 COOP Jednota Žilina), 2 reštaurácie a 1 pizzeriu. Jedna z reštaurácií v centre obce má aj ubytovacie a stravovacie kapacity v rozsahu cca 10 lôžok. V obci je zriadená aj prevádzka poskytujúca masáže.

Absentuje predajňa mäsa, ovocia a zeleniny a základné služby ako holičstvo, kaderníctvo a opravy zariadení pre domácnosť.

Podnikateľské subjekty, ktoré prevádzkujú svoju činnosť v obci, uvádzajú, že miestna samospráva podporuje ich aktivity za zvýhodnených podmienok.

Ekonomická aktivita

Ekonomickú aktivitu obyvateľstva Porúbky popisuje nasledovná tabuľka, podľa SODB z r. 2001.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia hospodárstva

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	3	1	4	3
Ťažba nerastných surovín	6	2	8	5
Priemyselná výroba	29	26	55	41
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	3	0	3	3
Stavebníctvo	18	4	22	15
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a spotrebného tovaru	13	15	28	19
Hotely a reštaurácie	1	5	6	3
Doprava, skladovanie, spoje	11	5	16	16
Peňažníctvo a poisťovníctvo	1	1	2	1
Nehnuteľnosti, prenájom, obch. služby, výskum, vývoj	2	2	4	4
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	13	13	26	12
Školstvo	1	7	8	7
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	1	6	7	6
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	1	4	5	3
Súkromné domácnosti s domácim personálom	0	1	1	1
Ekonomicky aktívni bez udania odvetví	27	17	44	5
SPOLU	130	109	239	144

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Podľa tohto prehľadu najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov je zastúpených v hospodárskych odvetviach ako priemyselná výroba (55), veľkoobchod, maloobchod, opravy motorových vozidiel a spotrebného tovaru (28). Z celkového počtu 239 ekonomicky aktívnych osôb 144 denne odchádza za prácou mimo obce.

Ekonomicky aktívni obyvatelia obce vo vysokej miere (60 %) odchádzajú do zamestnania mimo svojho bydliska. Väčšina z nich je zamestnaná v Žiline, v najväčšej priemyselnej aglomerácii kraja. Ekonomicky aktívni občania pracujú najmä v priemyselnej výrobe, v obchode, službách a v rôznych iných organizáciách, združeniach bez udania odvetvia. V nasledujúcich rokoch by malo byť posilnené najmä podnikateľské prostredie v rámci obce, aby väčšie percento obyvateľov našlo pracovné uplatnenie v mieste bydliska alebo v jeho blízkom okolí.

Určité rozšírenie miestneho pracovného trhu je späté s rozvojom cestovného ruchu a agroturistiky, pre ktoré má obec Porúbka významný potenciál.

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Kataster obce Porúbka má poľnohospodársky charakter s možnosťou využívania pôdneho fondu s primeraným zalesnením. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 1,537.074 m². Nepoľnohospodárskej pôdy má 1,914.868 m², z toho 1,494.112 m² tvorí lesný pozemok, 71.401 m² vodná plocha a 233.676 m² sú zastavané plochy a nádvorcia, 115.679 m² je ostatná pôda. Poľnohospodárska pôda pozostáva z ornej pôdy 288.283 m², zo záhrad 45.297 m² a z trvalých trávnatých porastov 1,203.494 m².

Pôvodní obyvatelia pestovali zemiaky, pohánku, ovos, kapustu, konope a ľan. Venovali sa chovu oviec a rožného statku. Význam poľnohospodárstva ako zabezpečenia zdrojov obživy obyvateľov v súčasnosti klesá a stúpa význam utvárania a udržiavania kultúrnej krajiny tvorby. Poľnohospodársky pôdny fond popri produkčnej funkcii plní aj výraznú ekologickú a environmentálnu funkciu. Poľnohospodárska pôda z hľadiska produkčného potenciálu v katastri sa javí ako stredne až nízko produkčná - prevládajú trávnaté porasty nad ornými pôdami. Pôvodne poľnohospodársku pôdu obhospodarovalo JRD SNP Žilina - Rosina, ktoré v obci malo zriadené hospodársky dvor. Zaoberalo sa pestovateľskými aktivitami a živočíšnou výrobou. Dnes pôdny fond využíva v prenájme Družstvo Brezová Žilina - Bytčica. Miestni vlastníci využívajú poľnohospodársku pôdu formou záhumienok a záhrad. Zníženie chovu oviec a rožného statku má negatívny dopad na trvalé trávnaté porasty, ktoré sa prestávajú obhospodarovať a dochádza k masívnemu nekontrolovateľnému zarastaniu a pustnutiu, a tým k negatívnej zmene krajinného obrazu. Tento chaotický samozalesňovací proces znehodnotil aj destináciu Slnečných skál. Dnes menej hodnotné dreviny a krovie súvislo pokrývajú lokalitu Slnečných skál, a to do takej miery, že sa prírodný skalný útvar úplne stratil v zeleni, kým v minulých rokoch bol dominantou celého mikroregiónu.

Podnikateľské subjekty s poľnohospodárskym zameraním, ktoré obhospodarujú pôdny fond obce, ponúkajú veľmi málo pracovných príležitostí občanom obce. Obec nemá vytvorené podmienky pre vlastnú podnikateľskú činnosť, pretože nevlastní zariadenia, prostredníctvom ktorých by mohla podnikat'. Preto je dôležité, aby sa miestna samospráva zamerala na spoluprácu s podnikateľskými subjektami a ďalšími partnermi, ktorí prejavia akýkoľvek záujem o rozvoj podnikateľskej činnosti. Obec môže aktívne ponúkať disponibilné lokalizačné faktory obce prostredníctvom marketingovej a koordinačnej činnosti. Ide o niekoľko zaujímavých lokalizačných faktorov pre súkromný sektor, a to v rámci cestovného ruchu a turistiky. V tomto čase už existuje podnikateľský zámer na vybudovanie strediska cestovného ruchu a turistiky v oblasti Slnečných skál a po celej dĺžke pobrežia riečky Rajčianky v lokalite Závodie. Súčasťou projektového zámeru je vybudovanie malej osady

drevených domčekov pôvodnej architektúry, penziónu a ďalších zariadení rekreačnej oddychovej zóny na ľavom brehu toku rieky Rajčianky. Premiestnením železničnej zastávky do tejto časti obce a výstavbou malej vodnej elektrárne pre samozásobovanie elektrickou energiou sa vytvoria zásadné predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu v tejto destinácii.

K celkovému vzhľadu krajiny a k pripravovanému projektu svojím spôsobom prispievajú aj bohaté lesné porasty. V obci Porúbka sú väčšinou zmiešané lesy, z druhov prevláda smrek, jedľa, jaseň, breza, javor, buk. Lesy patria k najdôležitejším a najvýznamnejším prvkom krajinnej štruktúry. V lesoch sa vyskytuje množstvo lesnej zveri - jelenia, srnčia a diviacia zver. Dosiahnutie vyváženia krajinného obrazu v blízkosti obce si vyžaduje venovať pozornosť aj súvislejším zeleným plochám v intraviláne obce.

Ostatné služby

Obecný úrad

Obecný úrad sídli v miestnom kultúrnom dome v nevyhovujúcich priestoroch. Predpokladanou alternatívou umiestnenia obecného úradu je obnova a nadstavba bývalej materskej školy a vytvorenia nového centra obce. Po odstránení dnešného oplotenia a úpravou okolia materskej školy, by sa v priestoroch vytvorilo budúce centrum obce. Námestie obdĺžnikového tvaru, prestavaná polyfunkčná budova z materskej školy, zrenovovaný kostolík a kaplnka, vybudovaná pešia zóna s oddychovou časťou a moderné osvetlenie môžu podstatne zmeniť vzhľad i funkčnosť tejto časti obce. V polyfunkčnej budove by sa vytvorili priestory pre úradovne obecného úradu, pre spoločensko-kultúrne aktivity, prípadne priestory pre obchod a služby.

Požiarna zbrojnica

Obec vlastní požiarnu zbrojnicu na samostatnom pozemku v centre obce. Budova je v technickom stave zodpovedajúcom veku. Zariadenie požiarnej zbrojnice je zastaralé. Budova požiarnej zbrojnice a jej technické vybavenie by malo prejsť komplexnou obnovou a úpravou.

Cintorín

Cintorín obce sa nachádza v lokalite obce. V uplynulých rokoch sa realizovalo nové oplotenie cintorína, úprava prístupovej cesty a regulácia potoka. V obci veľmi chýba dom smútku. Priestor na vybudovanie tohto zariadenia je na priestranstve dnešnej nelegálnej skládky v bezprostrednej blízkosti cintorína. Súčinne s výstavbou domu smútku bude potrebné realizovať výstavbu chodníčkov v celom areáli cintorína, parkovacej plochy pred cintorínom a úpravu zelene v celej lokalite.

B.6. Cestovný ruch

Perspektíva rozvoja cestovného ruchu

Obec Porúbka má veľmi dobrú dopravnú previazanosť so Žilinou ako s centrom celého kraja a na druhej strane je v bezprostrednom kontakte s významným kúpeľným strediskom Rajecké Teplice. Dobrý prístup, či už cestnou alebo železničnou dopravou, potenciál okolitého prírodného prostredia, atrakcia v podobe Slnečných skál a pomerne zachovalého prírodného

toku rieky Rajčianky, vhodné lokality pre pešiu turistiku a cykloturistiku vytvára z obce zaujímavú destináciu, ktorá dopĺňa ponúkané služby a možnosti v regióne pre prímestskú turistiku a oddychovú rodinnú rekreáciu. V obci sa nachádza aj malá chalupárska osada v lokalite Pod zrazom (13 objektov). Najatraktívnejšou oblasťou sú Slnčné skaly (štátna prírodná rezervácia), zátišia pri rieke Rajčianky, bohaté lesy z jej ľavej strany toku v bezprostrednej blízkosti osídlenia a existujúci kemping. Významným produktom cestovného ruchu by sa mohol stať v nasledujúcom období turistický chodník na brehu Rajčianky smerom do Rajeckých Teplíc. V rámci projektového zámeru výstavby osady drevených domčekov pôvodnej architektúry, penziónu a iných atrakcií, by mohlo byť aj vybudovanie alebo obnova mlyna s vodným kolesom.

Celkový reliéf krajiny, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo, stav životného prostredia vytvárajú veľmi výhodný vychodiaci potenciál pre rozvoj cestovného ruchu prímestskej turistiky a oddychovej víkendovej rekreácie. Chýbajú však zariadenia reštauračných a ubytovacích kapacít a zariadenia pre telovýchovné a športové vyžitie, prípadne pre agroturistiku, čo by umožnilo okrem víkendovej turistiky organizovať v tomto mikroregióne aj rodinné dovolenky návštevníkov z ďalších oblastí Slovenska.

B.7. Dopravná infraštruktúra

Dopravná dostupnosť obce z hľadiska cestnej individuálnej dopravy, cestnej hromadnej i železničnej dopravy je veľmi dobrá. S okolitými mestami Rajecké Teplice, Rajec, Žilina a ďalšími vidieckymi sídlami je obec spojená vlakovou, autobusovou dopravou a osobnou dopravou. Obcou prechádza štátna cesta I/64 Žilina - Rajec - Komárno, ktorá je hlavnou cestnou spojnicou vertikálneho charakteru s nadregionálnym významom. Na túto hlavnú cestnú komunikáciu sa napája miestna sieť obslužných komunikácií v štyroch bodoch z oboch strán. Ide o stykové križovatky a jednu priesečnú. Tiež sa na ňu napája aj cesta tretej triedy III/01889, ktorá spája Porúbku so susednou obcou Turie. Do cestného systému v regióne zasiahne aj výstavba diaľnice D1 a privádzača na túto diaľnicu. Diaľničný privádzač je riešený mimo intravilánu obce východne na svahoch nad Lietavskou Lúčkou a Porúbkou. Dnes hlavnou cestou I/64 prejde za 24 hodín obcou Porúbka najmenej 5.000 vozidiel. Nová diaľnica D1 a jej privádzač podstatne obmedzia súčasnú frekvenciu premávky na tejto ceste, a to takmer o 90 %.

Verejnú autobusovú dopravu zabezpečuje pre občanov SAD Žilina. Po vybudovaní diaľnice a privádzača príde aj k rozdeleniu hromadnej dopravy. Diaľkové autobusové linky budú vedené po privádzači a po dnešnej štátnej ceste I/64 pôjdu iba miestne linky.

Druhou najdôležitejšou komunikáciou je železničná trať Žilina - Rajec. Ide o jednokolejovú neelektrifikovanú trať, ktorá sa určitým percentom podieľa na hromadnej preprave osôb a nákladnej doprave. Železničná zastávka sa nachádza excentricky od obytného sídla, čo znižuje záujem o tento spôsob prepravy. Do úvahy prichádza preloženie železničnej zastávky bližšie k centru a po vybudovaní lavičky cez rieku Rajčianku, cez obecný pozemok v areáli požiarnej zbrojnice, by sa naskytla možnosť bezprostredného prepojenia zastávky s centrom obce. Tento projektový zámer by sa riešil v súčinnosti s ďalším projektovým zámerom v lokalite súvisiaci s rozvojom cestovného ruchu. Vnútorňú dopravnú sieť obce tvorí systém obojsmerných obslužných komunikácií. V súčasnosti prebieha rekonštrukcia celej siete miestnych komunikácií, ktorá súvisí s vybudovaním kanalizačnej stoky a vodovodu. Všetky miestne komunikácie majú dĺžku 2,3 km a sú vyasfaltované na 80 %. Celá cestná sieť, a hlavne nadradená štátna cesta I/64, si vyžaduje vybudovanie obojstranných súbežných chodníkov pre chodcov. Najmä štátna cesta I/64, ktorá má síce pomery zodpovedajúce vyššej rýchlosti, je sústavným nebezpečím a ohrozením chodcov, pretože krajnica cesty je totožná s

hranicou súbežného potoka. Chodníky by sa mohli vybudovať prekrytím tohto potoka a ďalších rigolov, ktoré dnes spĺňajú funkciu zberačov povrchových a dažďových vôd. V katastri obce sa nachádzajú 3 cestné mosty a 2 železničné.

Občanom je k dispozícii jedna autobusová zastávka. Jej umiestnenie je situované v hornej časti obce, čo sa javí ako excentricky položené miesto. Občania z dolnej časti obce dochádzajú na zastávku viac ako zo 400 m vzdialenosti. Vhodnejšie umiestnenie zastávky nebolo možné z hľadiska zovretosti priestorov okolo štátnej cesty. Zmena jej miesta sa bude môcť zrealizovať až po revitalizácii a vytvorení námestia a centra obce v areáli súčasnej materskej školy.

B.8. Technická infraštruktúra

Vodné hospodárstvo a kanalizácia

Územie obce patrí do povodia rieky Rajčianky. Z pravej strany Rajčianka prijíma prítok potok Ušianku, ktorý preteká cez intravilán obce. Z vodohospodárskeho hľadiska je územie dlhodobo pozitívne, lebo suma zrážok je vyššia ako potenciálny výpar z územia. V jarnom a v jesennom období vznikajú povodňové situácie na rieke Rajčianke. Bude potrebné realizovať jej reguláciu v určitých miestach toku v dĺžke 2 km. Potok Ušianka je regulovaný len čiastočne a bude potrebné dorobiť reguláciu v dĺžke 0,6 km.

Obyvateľstvo je zásobované pitnou vodou verejným obecným vodovodom v dĺžke 2,1 km, ktorý spravuje Severoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s. Žilina, a je napojený na hlavný vodovodný systém Čičmany - Žilina. Vodovodná sieť je dopĺňaná miestnymi súkromnými zdrojmi vody. Povrchové dažďové vody sú odvádzané potokom Ušianka a rigolmi okolo existujúcej cestnej siete.

Celá obec je kanalizovaná. Kanalizačná sieť je napojená na verejnú kanalizáciu, do ktorej sú zahrnuté obce Turie, Stránske, Poluvsie, Lietavská Lúčka s čističkou v Žiline. Kanalizačná sieť má dĺžku 2,2 km a spravuje ju Severoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s. Žilina. V tomto období sa budujú prípojky k jednotlivým rodinným domom a realizuje sa povrchová úprava miestnych komunikácií, ktoré boli narušené výstavbou vodovodu a kanalizácie.

Odpadové hospodárstvo

Tuhý komunálny odpad sa vyváža na skládku do Považského Chlmca, ročne ide o 71 t, čo na jedného obyvateľa činí 156 kg odpadu. Z neho je zhodnocované 0,7 kg odpadu a zneškodňované 7,3 kg odpadu. V obci sa vykonáva separovaný zber papiera, skla, kovových obalov a PET fliaš. Je nevyhnutné zvyšovať podiel kompostovo biologických odpadov a vykonávať separovaný zber využiteľných odpadov so zabezpečením maximálneho zhodnotenia. V krátkej dobe bude potrebné vybudovať obecné kompostovisko na likvidovanie dreveného a „zeleného“ odpadu.

Plynofikácia a zásobovanie teplom

Obec je plne plynofikovaná, i keď zásobovanie teplom sa dnes diverzifikovalo do využívania rôznych alternatívnych zdrojov a mnohí obyvatelia v rodinných domoch sa vracajú k vykurovaniu pevnými palivami z hľadiska cenových relácií, ktoré na trhu znevýhodňujú ceny dodávaného plynu. Plynofikácia obce prebehla v 70. rokoch minulého storočia a bola kolaudovaná 02.12.1987. Plynofikačná sieť má dĺžku 2,2 km. Celkovo je na plynofikovanú sieť napojených 110 domácností.

Elektrifikácia

Od roku 1936 je obec plne elektrifikovaná. Elektrická energia je privádzaná po ZZVS sieti z rozvodnej stanice Sučany. Celkový príkon elektrickej energie je pre potreby obyvateľov zatiaľ dostatočný. Využíva sa jedna transformačná stanica, čo z hľadiska budúceho rozvoja individuálnej a hromadnej bytovej výstavby, prípadne podnikateľských aktivít, nebude dostatočné a okrem rozšírenia rozvodnej siete treba počítať s vybudovaním ďalšej trafostanice.

Verejné osvetlenie

Sústava verejného osvetlenia v obci má 70 stĺpov a 40 osvetľovacích telies a celkovo je zastaralá. Pri rekonštrukcii verejného osvetlenia bude potrebná najmä výmena osvetľovacích telies za úsporné a modernejšie typy.

B.9. Občianska vybavenosť

Školstvo

Porúbka ako malá obec nemá zriadenú školu a pôvodnú budovu materskej školy v rámci prenájomnej zmluvy využívajú na podnikateľské aktivity. Žiaci navštevujú základnú školu buď v Lietavskej Lúčke alebo v Žiline.

B.10. Kultúra

Obec Porúbka vlastní kultúrny dom, ktorého súčasťou sú úradovne obecného úradu, veľká sála (kapacita 200 stoličiek), malá zasadačka (klubovňa) a príručná kuchyňa. Objekt sa nachádza v južnej časti obce, je schátralý a vyžaduje si obnovu. Prestavbou a prístavbou kultúrneho domu by mohol vzniknúť polyfunkčný spoločenský dom, ktorého nosnou časťou by ostala spoločenská sála, zariadená kuchyňa, knižnica a čítareň, internetová kaviarnička a v podkroví celej budovy spoločenské klubové priestory. Priestor okolo objektu bude potrebné upraviť, obnoviť prístupové chodníky a cesty, doplniť zeleňou a osvetlením a vybudovať parkovacie priestory. Súčasťou týchto úprav je potrebné realizovať aj prízjazd a výjazd na hlavnú cestnú komunikáciu, ktoré v súčasnosti nevyhovujú bezpečnosti cestnej premávky.

V blízkosti sa nachádzajúci objekt reštauračného charakteru treba podobne prispôbiť a rekonštruovať v súlade s nosnou budovou so zameraním na rýchle občerstvenie pre aktivity, ktoré sa realizujú v susednom športovom areáli.

Jedinou kultúrnou ustanovizňou v obci je obecná knižnica sídliaca v kultúrnom dome. Vlastní 3.130 knižných jednotiek a eviduje 22 členov. Zariadenie knižnice je zastaralé a potrebuje obnovu. V rámci knižnice treba počítať s vybudovaním čítárne, klubového priestoru pre internet a aktivity, ktoré poriadajú mládežnícke a detské organizácie.

Historické pamiatky

Najvýznamnejšou historickou pamiatkou obce je pôvodná kaplnka s vežičkou, ku ktorej boli pristavané ďalšie priestory a dnes slúžia ako malý kostolík na organizovanie bohoslužieb. Vedľa kostolíka sa nachádza budova pôvodnej materskej školy postavenej v r. 1911. Okolo budovy sú pozemky vo vlastníctve obce. Obnovou a nadstavbou materskej školy je možné

získať polyfunkčnú budovu, v ktorej bude sídliť obecný úrad a ďalšie priestory budú využité podľa potreby a požiadaviek občanov. Celý priestor pred kostolíkom a polyfunkčnou budovou treba upraviť pešou zónou, zeleňou, osvetlením, prípadne zriadením malého parkoviska, čím by sa vytvorilo prirodzené centrum obce, ktoré doteraz obec nemá.

B.11. Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci Porúbka nie je zdravotnícke zariadenie, ani zariadenie sociálnych služieb. Občania navštevujú zdravotnícke zariadenia v blízkej Lietavskej Lúčke, Žiline a Rajeckých Tepliciach. O prestárlych občanov sa stará formou zabezpečenia opatrovateľskej služby. V súčasnosti existuje klub dôchodcov, ktorý vyvíja určité aktivity v priestoroch kultúrneho domu.

B.12. Telovýchova a šport

Jediným telovýchovným zariadením obce je trávnaté futbalové ihrisko a malá športová plocha na volejbal. Telovýchovné zariadenie treba doplniť sociálnym zariadením a malou univerzálnou plochou na kolektívne a individuálne športy pre letné a zimné športovanie. Do úvahy prichádza oplotenie celého areálu, rekonštrukcia trávnikového futbalového ihriska a vybudovanie parkovacích priestorov pred vchodom do areálu. V rámci projektu cestovného ruchu v lokalite Závodie sa počíta s vybudovaním tenisových kurtov a ďalších športovísk zábavného a rekreačného charakteru.

Staronovým produktom môže byť aj zriadenie motokrosovej dráhy, kde sa už v minulosti konali motokrosové preteky. Tieto preteky sa tešili veľkej pozornosti najmä u mládeže.

B.13. Životné prostredie

Kvalita životného prostredia v obci Porúbka je priemerná. Hlavným nedostatkom je nedodržiavanie ochranných pásiem dopravných komunikácií, najmä terajšej hlavnej cesty I/64. Pretrvávajúce schátralé hospodárske objekty, znečisťovanie vodného toku a nábrehia Rajčianky, absencia kvalitnej zelene sú ďalšie činitele, ktoré negatívne zasahujú do životného prostredia a ekológie.

Vysoká frekvencia cestnej premávky blízko rodinných domov súbežných s touto komunikáciou zaťažuje životné prostredie veľkým percentom emisií výfukových plynov, hlukom a znečisťovaním. Pretrvávajúce neriadené skládky, ktoré sa sporadicky objavujú najmä na brehoch rieky a veľká neriadená skládka pri a pod skalkou, pri cintoríne, sú ďalším negatívnym činiteľom, ktorý zasahuje do ekologickej stability regiónu.

B.14. Komunikácia v obci

Vzájomná komunikácia občanov a vedenia obce je zabezpečená iba miestnym rozhlasom, obecnou výveskou.

Komunikácia v obci - obecný informačný portál

Tok šírenia informácií medzi občanmi, vzájomná komunikácia s obecným úradom, zastupiteľstvom a starostom obce môžu získať novú, lepšiu úroveň pri zriadení *obecného*

informačného portálu. Tento portál by sa mal stať obdobou „obecných novín“. Môže vzniknúť ako komunikačný uzol, ktorý bude monitorovať život v obci, nabádať k občianskej diskusii a uľahčí obojsmerný prístup k informáciám. Uverejňovaním rokovaní vedenia samosprávy a zverejňovaním dlhodobých rozvojových plánov obce sa zamedzí podozreniam z korupcie a umožní občanom aktívne sa zapájať do rozhodovania o budúcnosti obce.

Keďže ide o internetovú stránku, predpokladá sa, že do jej aktualizácie sa budú zapájať najmä mladšie vekové kategórie, čo výrazným spôsobom prispeje k väčšej angažovanosti mladých ľudí do verejných a obecných problémov a záujmov. Posilní sa ich lokálpatriotizmus a hrdosť na svoju obec.

Redakčnú radu obecného informačného portálu by mali tvoriť zástupcovia všetkých záujmových skupín v obci.

Informačné tabule

V obci nie je vybudovaný informačný systém smerových tabúľ, ktoré by pomáhali návštevníkom orientovať sa na území obce.

Pri budove Obecného úradu, alebo na inom mieste v obci by bolo vhodné inštalovať orientačnú tabuľu s mapou regiónu a vyznačenými cestnými a turistickými trasami i zaujímavosťami. Informačné tabule by mohli obsahovať i smer k poskytovateľom privátneho ubytovania, odkazy na pešie turistické trasy a cyklotrasy.

Organizácie, združenia, spolky

V obci sú činné organizácie:

- Dobrovoľný hasičský zbor
- Jednota dôchodcov Slovenska

Kultúrne a spoločenské aktivity obce

V obci sa každoročne organizujú rôzne kultúrno-spoločenské aktivity zamerané na široké spektrum účastníkov, na všetky sociálne a vekové skupiny. Ide najmä o podujatia:

- Deň matiek
- Medzinárodný deň detí
- Úcta k starším - posedenie s dôchodcami

Ak by sa v obci zaznamenal záujem, je možné založiť napr. tradície festivalov alebo cyklicky sa opakujúcich akcií. Obec ako organizátor takýchto podujatí si môže vyhľadať aj zahraničného partnera.

Medzi tradičné kultúrno-spoločenské podujatia možno zaradiť poriadanie každoročných fašiangových osláv, ktoré sa tešia veľkému záujmu miestnych obyvateľov. Pre rozvoj cestovného ruchu by prospeli organizované aktivity nadregionálneho významu, ako napríklad Rybárske preteky, Letný turistický zraz alebo motocrossové preteky. Tieto aktivity by prilákali záujemcov z blízkeho okolia, ale aj zo širšieho regiónu a mohli by sa stať tradičnými podujatiami.

B.15. Majetok obce

Obec Porúbka vlastní:

- Budovu MŠ
- Plynifikáciu MŠ

- Vodovod MŠ
- Ihrisko
- Vodovod III. etapa
- Miestne komunikácie
- Budovu kultúrneho domu
- Rozhlasovú ústredňu TESLA
- Aviu s motorovou striekačkou
- Stavebný rozvádzač
- Elektronický zabezpečovací signál
- Počítač AT 286-16
- Autobusovú zastávku
- Márnicu
- Potok Ušianku
- Vodovod
- Kotel MŠ
- Kopírovací stroj
- Vodárničku
- Erby
- Lampy VO
- Kotelňu
- Oplotenie cintorína
- Cenné papiere SVS

C/ SWOT ANALÝZA

Pre vytvorenie stratégie usmernenia budúceho vývoja obce je dôležité prezentovať výsledky sociálno-ekonomickej analýzy obce vo forme SWOT analýzy.

SWOT analýza slúži ako praktický nástroj na hodnotenie územia a aktivít, ktoré sa v ňom uskutočňujú. Silné a slabé stránky opisujú vnútorný stav týkajúci sa najmä minulosti a prítomnosti obce, príležitosti a ohrozenia sa týkajú vonkajších faktorov a majú skôr väzbu na budúcnosť obce. Svojím usporiadaním silné - slabé stránky, príležitosti - ohrozenia, tvoria podstatu úvah, ktoré sú potrebné pri formulovaní stratégie budúceho vývoja obce, ako zachovať alebo rozvíjať jej silné stránky, ako odstraňovať, resp. eliminovať slabé stránky, ktoré z budúcich príležitostí možno využiť pre jej ďalší rozvoj, akými aktivitami možno čeliť očakávaným ohrozeniam jej ďalšieho rozvoja.

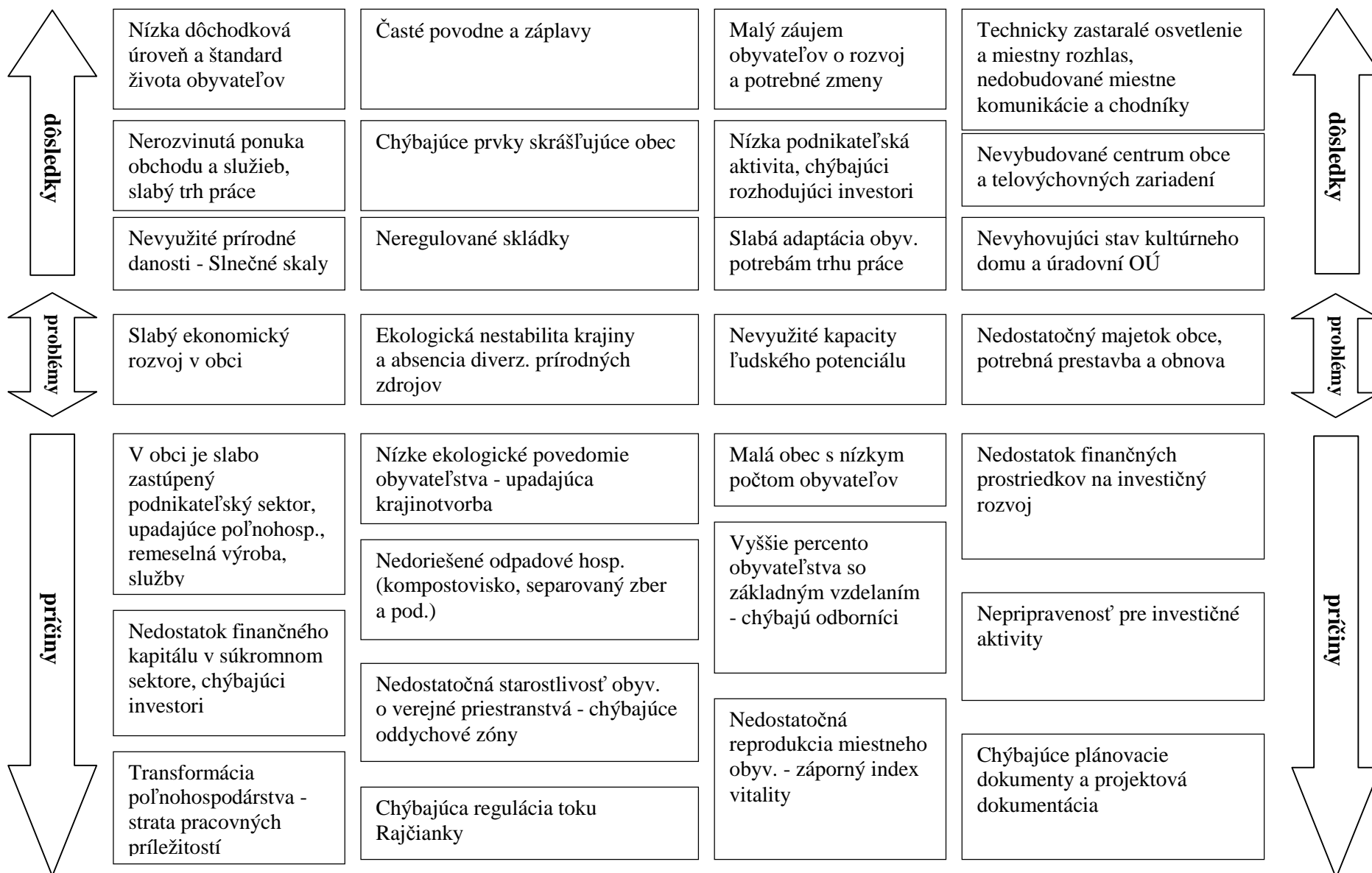
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ výhodná zemepisná poloha na cestnej spojnici Žilina - Rajecké Teplice - Prievidza ▪ členstvo v Mikroregióne Rajeckej doliny ▪ miestne kontakty susedných obcí ▪ členstvo v Euroregióne Beskydy ▪ perspektívne rozvojové sídlo s primeraným prírodným potenciálom ▪ zaujímavé prírodné útvary Slnčné skaly ▪ zachovalý tok rieky Rajčianky s líniovou zeleňou a pomerne čistou vodou ▪ dobré dopravné prepojenie na cestnú a železničnú sieť ▪ ukončená výstavba kanalizačnej stoky ▪ realizovaná plynifikácia obce ▪ dostatok domácich surovín, drevná hmota ▪ dostatok pracovnej sily pre existujúce výrobné zariadenia ▪ prevaha počtu obyvateľov v produktívnom veku ▪ kvalitné životné prostredie a pekný krajinný obraz ▪ blízkosť významného kúpeľného strediska Rajecké Teplice ▪ nízka miera nezamestnanosti v obci ▪ takmer kompletne vybudovaná technická infraštruktúra 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ úbytok poľnohospodárskej pôdy ▪ nevybudované chodníky ▪ nedostatočné parkovacie plochy ▪ neúplné služby pre obyvateľstvo ▪ nedostatok finančných prostriedkov na realizovanie projektových zámerov samosprávy a projektových subjektov ▪ nedoriešené vlastnícke vzťahy súkromných vlastníkov, obce, urbariátu ▪ malá propagácia obce ▪ nedostatok športovísk pre kolektívne a individuálne športy (okrem futbalového ihriska) ▪ nevyužitý prírodný potenciál pre cestovný ruch, telovýchovu a šport ▪ slabá ponuka aktivít pre detskú populáciu ▪ slabá schopnosť obyvateľstva akceptovať zvýšený trend cestovného ruchu v mikroregióne a zapojenie sa do jeho rozvoja ▪ nedostatok obchodov a služieb - reštauračné stravovanie ▪ lokálny nedostatok aktivít pre voľný čas ▪ nedostatok informačných tabúl a označení miestnych turistických a cykloturistických trás ▪ zlý technický stav lesných ciest ▪ nedostatok doplnkových služieb pre turistov a návštevníkov v obci ako súčasť MR Rajecká dolina ▪ absencia prírodných zdrojov na

	<p>hospodárske využitie okrem poľnohospodárskej pôdy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysoký podiel obyvateľov so základným vzdelaním ▪ nízka podnikateľská aktivita v obci ▪ vysoká denná odchádzka obyvateľov za prácou ▪ poľnohospodárstvo nevytvárajúce pracovnú ponuku pre obyvateľov obce ▪ malá aktivita a absencia záujmových združení v obci ▪ absencia chodníkov najmä pri štátnej ceste I/64 ▪ malý majetok obce ▪ absencia finančných prostriedkov na investičný rozvoj
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobrá lokalizácia obce vo väzbe na okolité centrá cestovného ruchu ▪ atraktívny prírodný potenciál ▪ záujem súkromného sektora o výstavbu bytového komplexu ▪ uplatnenie zásad udržateľného rozvoja regiónu ▪ perspektíva individuálnej bytovej výstavby ▪ obnova existujúcich obecných budov a výstavba športového areálu ▪ rozšírenie a zefektívnenie verejnej elektrifikácie a osvetlenia ▪ zvyšovanie rozsahu a kvality technickej infraštruktúry miestnych sietí ▪ vytváranie nových pracovných príležitostí s rozvojom cestovného ruchu a poľnohospodárskej výroby ▪ možnosti využitia drevnej suroviny ▪ využitie členstva v silnom Mikroregióne Rajecká dolina ▪ návrat tradičných výrob a remesiel založených na miestnych surovinových zdrojoch a zručnostiach ▪ rozvoj cykloturistiky, poľovníctva, rybolovu, pešej turistiky a náučných chodníkov ▪ rozvoj malého, prípadne stredného podnikania, rozvoj obchodu, reštauračných služieb a ubytovania ▪ možnosti využívať odpadové drevo na výrobu energie - biomasa ▪ možnosti získavania príspevkov 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ územie chránenej oblasti a z toho vyplývajúca požiadavka ochrany prírody ▪ nedostatočné využitie členstva v mikroregióne Rajecká dolina ▪ nedostatočná informovanosť o možnostiach získania prostriedkov ▪ nedostatočná propagácia a informácia o možnostiach v regióne ▪ malá odvaha obyvateľov vstupovať do podnikateľských aktivít ▪ zložitosť usporiadania vlastníckych vzťahov, najmä k pôde ▪ nižšia vzdelanostná úroveň obyvateľstva ▪ malý záujem obyvateľstva o dianie v obci ▪ absencia finančného kapitálu pre rozvoj podnikania u miestnych obyvateľov ▪ nedostatok finančných prostriedkov na investičné činnosti v oblasti rozvoja obce ▪ nedostatok vlastného obecného majetku ▪ obmedzené podmienky na získanie väčších investičných úverov

<p>z fondov EÚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ možnosť získavania finančných príspevkov zo štátnych zdrojov ▪ možnosti rozšírenia propagácie a informácie o mikroregióne ▪ zavedenie Internetu do miestnej knižnice s nákupom PC ▪ možnosti zlepšenia spolupráce a účasti jednotlivých subjektov v obci ▪ možnosti využitia voľných plôch na celý rad investičných aktivít podľa priority ▪ možnosti vybudovania centrálneho námestia s rekonštrukciou pôvodnej materskej školy ▪ vytváranie partnerstiev podnikateľov, obcí, neziskových organizácií za účelom dosiahnutia spoločného cieľa: rozvoja mikroregiónu ▪ vytváranie partnerstiev na medzinárodnej úrovni (Česká republika, Poľská republika) a možnosť získania prostriedkov zo ŠF EÚ na spoločné projekty ▪ organizovanie pravidelných spoločenských a kultúrnych akcií regionálneho významu - obnovenie a budovanie tradície 	
--	--

D/ STROM PROBLÉMOV OBCE

E/ VÍZIA

Vízia vyjadruje spoločnú predstavu všetkých zainteresovaných obyvateľov obce, inštitúcií, podnikateľských subjektov o budúcej podobe sídla. Vízia teda dáva predstavu o tom, ako by obec mala vyzerat', čo by sa v nej malo nachádzať, akú najlepšiu kvalitu života pre svojich občanov by mala poskytnúť a aké najlepšie podmienky pre podnikateľov by mala vytvoriť. Vízia je ideálnou predstavou s najvyšším cieľom pre rozvoj obce. Bola sformulovaná na dokonalom poznaní prostredia, identifikácii problémov a existujúcich zdrojov a potenciálov.

Údaje o disponibilných zdrojoch sú zadefinované vo SWOT analýze a rozvojových potenciáloch obce.

Silné a slabé stránky nám vytvárajú statický obraz súčasného stavu potenciálu obce. Príležitosti a možnosti naznačujú perspektívu rozvoja o budúcej podobe sídla. Auditom zmonitorované existujúce zdroje, SWOT analýza a zadefinované potenciály sú syntézou prípravy podkladov k rozhodovaniu, kam má obec smerovať a s akými rizikami má počítať.

Obec Porúbka po zvážení silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození a existujúceho potenciálu má reálnu šancu v priebehu obdobia 10-15 rokov sa stať modernou obcou s kompletne vybudovanou infraštruktúrou, s využitím čo najväčšieho počtu svojich prírodných, materiálnych a ľudských zdrojov. S využitím prírodného potenciálu a realizovaním investičných zámerov vybudovať oddychovú a rekreačnú zónu sa obec stane vyhl'adávanou destináciou pre mestské obyvateľstvo a ďalších návštevníkov najmä v rámci víkendovej rekreácie a aktívneho využívania voľného času. Súčasne sa vytvoria podmienky na rozvoj individuálnej bytovej a hromadnej bytovej výstavby a s ňou súvisiacej infraštruktúry. Prímestský cestovný ruch a rozvoj bytovej výstavby vyvolajú zvýšenú potrebu kultúrno-spoločenských aktivít, rozvoj obchodu a služieb a telovýchovného a kultúrneho vyžitia. Sekundárnym dopadom sa docieli vyššia zamestnanosť a zvýšenie štandardu životnej úrovne obyvateľstva v tomto regióne.

Pre načrtnutie novej vízie obce sa okrem analýz a auditu celého katastra obce brali do úvahy aj koncepčné materiály VÚC ŽSK, Koncepcia rozvoja cestovného ruchu ŽSK, PHSR Mikroregiónu Rajecká dolina. Tieto koncepcie sú plne v súlade so záujmom a predstavou obyvateľov obce.

VÝROBNO-HOSPODÁRSKE INVESTIČNÉ AKTIVITY NA ÚZEMÍ OBCE UŽ V SÚČASNOSTI SVOJÍM VÝZNAMOM OVPLYVŇUJÚ ROZVOJ CELÉHO MIKROREGIÓNU RAJECKEJ DOLINY. REALIZOVANÉ VYBRATÉ PRIORITY ZAHRNUTÉ DO PHSR TOTO POSTAVENIE OBCE EŠTE VIAC V NASLEDUJÚCICH ROKOCH ZVÝRAZNIA A POSILNIA.

F/ ROZVOJOVÝ POTENCIÁL

Na základe prezentácie výsledkov auditu celého územia, zdrojov obce a výsledkov SWOT analýzy bol identifikovaný súčasný rozvojový potenciál obce.

F.1. Identifikácia rozvojového potenciálu

Ludské zdroje

- dostatok vhodnej pracovnej sily
- schopnosť jej adaptability na väčšiu diverzifikáciu výroby a služieb
- zvýšenou imigráciou do obce bude dochádzať k ďalšiemu rastu kapacít ľudských zdrojov
- potreba kvalifikovanej pracovnej sily, zvýšiť tlak na vzdelávanie a odbornosť
- stabilizovaná pracovná sila podmienená rozvojom IBV a HBV a rozvojom cestovného ruchu

Prírodný, sídelný a kultúrno-historický potenciál

- umiestnenie sídla v tesnej blízkosti krajského mesta Žilina
- umiestnenie sídla v tesnej blízkosti významných kúpeľov Rajecké Teplice
- výrazný rozvoj IBV a HBV vo viacerých častiach obce
- pomerne zachovalé prírodné danosti v území
- vhodné prepojenia na väčšie sídla a na ďalšie centrá v cestovnom ruchu v silnom Mikroregióne Rajecká dolina

Cestovný ruch a rekreácia

- vhodné lokality na rozvoj prímestskej rekreácie a turistiky
- možnosti rozvoja v rámci strediska cestovného ruchu
- rozvoj obchodu a služieb, reštauračných a ubytovacích kapacít v oblasti CR
- rozvoj agroturistiky

Hospodárstvo a podnikanie

- zriaďovanie malých podnikov na spracovanie miestnych surovínových zdrojov
- spracovanie biomasy
- zriaďovanie ďalších služieb pre obyvateľstvo
- rozvoj podnikania v odvetví stavebníctva vyvolaného investičnými aktivitami v obci
- rozvoj privátneho ubytovania

GLOBÁLNY CIEĽ ROZVOJA OBCE

Komplexnou obnovou obce Porúbka zabezpečiť súčasné potreby obyvateľov a budúcu všeobecnú prosperitu obce tak, aby sa podstatne zvýšil životný štandard všetkých obyvateľov.

F.2. Strategické ciele rozvoja obce

- 1. Pozitívne využiť rozvojový potenciál obce (prírodné prostredie a danosti, duchovné hodnoty, ľudský potenciál) v rámci realizovaných investičných i neinvestičných aktivít, ktoré budú podporované finančným príspevkom zo ŠF EÚ a z iných zdrojov.*
- 2. V dostatočnej miere využiť a podporiť rôzne fondy rozvoja podnikania, rozšíriť možnosti trhu práce, najmä rozvojom cestovného ruchu, zriadením malých prevádzok a stavebnými aktivitami.*
- 3. Skvalitniť životné prostredie a systém ekologickej stability, zachovať krajinársky a ekologicky hodnotné územie s dostatočnou zeleňou a oddychovými zónami.*
- 4. Podporovať rozvoj prímestského osídlenia s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky vyššieho štandardu pre všetkých obyvateľov obce.*
- 5. Rozvinúť všestrannú aktivitu komunity obce vo všetkých oblastiach spoločenského a kultúrneho života na základe spolupráce a tvorby partnerstiev.*
- 6. Vytvoriť priestor na vzostup spoločenského vedomia prístupom k informáciám, celoživotnému vzdelávaniu a informačným technológiám.*

Vychádzajúc z uvedených strategických cieľov pre nasledujúcich 10-15 rokov treba uskutočniť aktivity v týchto oblastiach:

- **dobudovať technickú infraštruktúru,**
- **zamerať sa na rozvoj cestovného ruchu a trvalú ochranu životného prostredia,**
- **vytvárať podmienky pre vybudovanie rodinného zázemia, najmä v bytovej výstavbe, v sociálnej oblasti starostlivosti o rodinu - udržať pozitívny index vitality,**
- **podporovať ďalší rozvoj sociálnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti v obci,**
- **podporovať všestranný rozvoj služieb, maloobchodu a možnosti sebarealizácie občanov,**
- **podporovať ekonomické aktivity v oblasti rozvoja cestovného ruchu, agroturistiky, tradičných remesiel a výroby, obchodu, poľnohospodárstva, lesníctva,**
- **vytvárať podmienky pre zriadenie nových pracovných príležitostí v tradičných i menej tradičných vidieckych sektoroch s primeranými príjmami,**
- **rozvíjať kultúrne a historické tradície a duchovný život na báze spolupatričnosti, patriotizmu a národnej identity,**
- **vytvárať estetické, ekologicky čisté životné prostredie so zreteľom na trvalo udržateľný rozvoj v rámci mikroregiónu,**
- **podporovať zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov, a to: celoživotným vzdelávaním, využívaním informačných technológií.**

F.3. Finančné a administratívne zabezpečenie aktivít obce

Zdroje na financovanie investičných a neinvestičných aktivít v obci je najvýhodnejšie získavať formou nenávratného finančného príspevku (NFP) zo štrukturálnych fondov EÚ (ŠF EÚ) a Iniciatív EÚ. Pre vypracovanie projektov do rôznych opatrení v rámci podpory regionálnej politiky a zvýšenia konkurencieschopnosti regiónov je potrebné pripraviť štúdie realizovateľnosti, usporiadať vlastnícke vzťahy, zabezpečiť technickú dokumentáciu k objektom určeným na rekonštrukciu.

K úspešnej realizácii projektu podporeného zo štrukturálnych fondov EÚ je potrebné zachovanie dobrej platobnej schopnosti obce, nakoľko tieto zdroje sú založené na princípe refundácie - t. j. obec musí investičné aktivity financovať určité obdobie vždy z vlastných zdrojov, ktoré sa postupne refundujú (vracajú) z príslušného ministerstva alebo implementačnej agentúry (alebo VÚC). K týmto zdrojom je potrebné započítať i finančnú spoluúčasť obce (dofinancovanie projektu z vlastných zdrojov, ktoré nie sú obci refundované).

V čase tvorby tohto plánu nie je ešte definitívne rozhodnuté o typoch podpory a grantových schémach, na základe ktorých by obec mohla čerpať finančné zdroje zo ŠF EÚ. V súčasnosti prebieha schvaľovací proces Národného strategického a referenčného rámca na r. 2007-2013 (NSRR) na pôde Európskej komisie v Bruseli. Po zverejnení jeho definitívnej verzie je potrebné tento materiál dôkladne preštudovať a prekonzultovať s obecným zastupiteľstvom. Na základe vyhlasovaných výziev sa zabezpečí vypracovanie projektovej žiadosti do konkrétneho opatrenia a využijú sa pripravené materiály - štúdie, vlastníctvo, výpisy z katastra, technická dokumentácia a pod.

V súvislosti s investičnými zámermi je potrebné, aby si obec udržiavala dobrú platobnú schopnosť. Pri hodnotení projektov sa totiž kladie veľký dôraz na finančné zabezpečenie projektu zo strany žiadateľa, resp. schopnosť žiadateľa celý projekt prefinancovať i počas období, kedy treba vyrovnávať záväzky voči dodávateľom a zároveň preklenúť časové obdobie do refundácií faktúr ministerstvom.

Na tento účel bude možné čerpať i úver z banky, ktorá taktiež bude vyžadovať dobrú platobnú disciplínu.

V rámci administratívneho zabezpečenia plnenia akčného plánu a ďalších strategických plánov, ideálne by bolo vytvorenie pracovného miesta projektového manažéra na obecnom úrade, ktorý by sledoval plnenie týchto plánov, zabezpečoval ich administráciu a styk s kompetentnými orgánmi a občanmi. Zároveň by sledoval jednotlivé výzvy k predkladaniu projektov. Takýto pracovník by mohol postupne projekty pre obec i vypracovať.

Ďalšou alternatívou je spolupráca s externými odborníkmi, ktorí sa touto problematikou zaoberajú a na základe vzájomnej dohody budú včas kontaktovať starostu o možnostiach podania projektov.

Zásadnými podmienkami sú:

- vysporiadanie vlastníckych vzťahov obecného majetku
- schopnosť obce finančne zabezpečiť implementáciu projektu
- dofinancovanie projektu z vlastných zdrojov

Je potrebné si uvedomiť, že aj keď ŠF EÚ výrazne napomáhajú rozvoju regiónu či obce, proces získania finančných prostriedkov z týchto fondov je veľmi náročný a zložitý.

V prioritách rozvoja obce sú preto navrhnuté aktivity ako vypracovanie technickej dokumentácie, príp. štúdie a ďalšie základné materiály ako prvé odborné kroky, ktoré môžu viesť k vypracovaniu konkrétnych projektov.

G/ PRIORITY ROZVOJA OBCE, AKTIVITY

Aktivita	Popis aktivity	Realizátor/Realizátori	Predpokladaná doba realizácie	Predpokladané finančné náklady/zdroje
1. PRIEMYSEL A SLUŽBY - PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE V OBCI				
1.1. Podpora podnikateľských aktivít v obci	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora remeselníckych prevádzok a existujúcej drobnej výroby * Podpora investičných aktivít podnikateľských subjektov v rámci poľnohospodárskeho dvora (ľahký priemysel) 	Obec Malí a strední podnikatelia	2007-2015 2007-2015	Podľa rozsahu a veľkosti investičného diela/vlastné zdroje, ŠF EÚ
1.2. Rozšírenie siete obchodov	<ul style="list-style-type: none"> * Rozšírenie siete obchodov * Zavedenie služieb pre obyvateľstvo 	Obec Malí a strední podnikatelia Súkromný investor	2007-2015 2009-2010	Podľa druhu zvolených aktivít/vlastné zdroje investorov 30 mil. Sk/súkromné zdroje, vlastné zdroje obce
1.3. Dlhodobá podpora miestnych začínajúcich podnikateľov	<ul style="list-style-type: none"> * Výber vhodných priestorov pre novovznikajúce podnikateľské subjekty * Vytvorenie motivačného podnikateľského prostredia * Podpora rozvoja služieb, drobných prevádzok zo strany OÚ 	Obec Živnostníci	2007-2015	Podľa druhu zvolených aktivít
2. BYTOVÁ VÝSTAVBA, HROMADNÁ BYTOVÁ VÝSTAVBA				
2.1. Aktualizácia urbanistických štúdií a územného plánu	* Aktualizácia štúdií a dodatkov k ÚPD týkajúca sa bytovej výstavby a výber lokalít pre IBV a HBV	Obec Individuálni stavebníci Investori	2007-2008	250 tis. Sk/vlastné zdroje obce, súkromné zdroje
2.2. Individuálna a hromadná bytová výstavba	<ul style="list-style-type: none"> * Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov vo vybraných lokalitách * Predpokladaný prírastok bytových jednotiek - 	Obec Individuálni stavebníci	2008-2013	

	40 b. j. * Vybudovanie technickej infraštruktúry vo zvolených lokalitách * Realizácia investičného zámeru bytovej výstavby	a investori Obec		8 mil. Sk/ŠFRB, SVS a. s., vlastné zdroje 160 mil. Sk/vlastné zdroje investorov, ŠFRB
2.3. Podpora IBV v prelukách v intraviláne	* Podpora IBV v prelukách v intraviláne, počet domov: 12	Individuálni stavebníci	2007-2011	36 mil. Sk/súkromné zdroje, ŠFRB
2.4. Podpora prestavieb a nadstavieb existujúcich rodinných domov pre rôzne účely	* Podpora prestavieb a nadstavieb existujúcich rodinných domov pre rôzne účely (nové b. j., podnikateľské priestory, privátne ubytovanie)	Individuálni stavebníci	2007-2015	Podľa záujmu/súkromné zdroje
3. ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU				
3.1. Podpora propagácie MR Rajecká dolina	* Podpora spoločnej propagácie rozvoja CR v MR Rajecká dolina	MR Rajecká dolina Obec	2007-2015	1 mil. Sk/vlastné zdroje, ŠF EÚ súkromné zdroje
3.2. Podpora a rozvoj prímestského CR	* Vybudovanie oddychovej zóny v lokalite Slnecných skál so zameraním na oddych * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Štúdia využiteľnosti * Investičné aktivity podľa výsledkov štúdie pre aktívny oddych a využitie voľného času	Obec Súkromní investori Správca povodia	2008-2010	3 mil. Sk/vlastné zdroje, súkromné zdroje, ŠF EÚ
3.3. Výstavba osady	* Výstavba osady domčekov pôvodnej architektúry na ľavej strane toku rieky Rajčianka	Obec Súkromní investori Správca povodia	2010	5 mil. Sk/vlastné zdroje, súkromné zdroje, ŠF EÚ
3.4. Vybudovanie strediska CR	3.4.1. Vybudovanie penziónu 3.4.2. Rozšírenie kempingu, horolezeckej školy * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Technická dokumentácia * Investičné aktivity	Obec Súkromní investori	2008-2012	15 mil. Sk/ŠF EÚ, vlastné zdroje obce, súkromné zdroje

3.5. Dobudovanie značenia cyklotrás a peších turistických trás	* Evidencie a dobudovanie jednotného značenia cyklotrás a peších trás v intraviláne a extraviláne obce	Obec Cyklistické kluby	2010	300 tis. Sk/vlastné zdroje, ŠF EÚ, súkromné zdroje
3.6. Zriaďiť oddychovú zónu s využitím pre cyklistov a korčuliarov	* Náučná cesta súbežná s tokom rieky Porúbka - Rajecké Teplice	Obec	2008-2010	7 mil. Sk/vlastné zdroje, zdroje VÚC, ŠF EÚ
4. LOKÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA OBCE A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ				
4.1. Rekonštrukcia objektu MŠ a jeho prestavba	* Vypracovanie projektovej dokumentácie * Stavebné povolenie * Investičné aktivity	Obec	2008-2010	34 mil. Sk/vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
4.2. Obnova a prístavba polyfunkčného kultúrneho domu	* Rekonštrukcia súčasného objektu - zateplenie, výmena strechy, prístavba, nadstavba za účelom vytvorenia nových priestorov	Obec	2008-2010	7 mil. Sk/vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
4.3. Rekonštrukcia ihriska s celoročným využitím	* Ako súčasť futbalového areálu dobudovať sociálne zariadenie, oplatenie a malú univerzálnu športovú plochu * Vypracovanie technickej dokumentácie * Investičné aktivity	Obec TJ	2010	3 mil. Sk/vlastné zdroje, MŠ SR, ŠF EÚ
4.4. Vybudovanie námestia v priestoroch pred kostolíkom a materskou školou	* Vypracovanie štúdie * Vypracovanie PD * Investičné aktivity, výsadba, drobný mobiliár * Rekonštrukcia centra obce v súlade so štúdiom (tržnica, parkovisko) * Rekonštrukcia fasád domov na námestí	Obec	2008 2008 2009-2012	70 tis. Sk 300 tis. Sk 4 mil. Sk/ŠF EÚ, vlastné zdroje, 4 mil. Sk/súkromné zdroje, ŠFRB
4.5. Rekonštrukcia objektu požiarnej zbrojnice	* Rekonštrukcia objektu novej požiarnej zbrojnice * Vypracovanie PD * Investičné aktivity * Modernizácia hasičského vybavenia	Obec DHZ	2008-2009 2010 2011-2012	6 mil. Sk/vlastné zdroje, ŠF EÚ, úvery 2 mil. Sk/vlastné zdroje, ŠF EÚ

4.6. Cintorín a dom smútku	<ul style="list-style-type: none"> * Dobudovanie oplotenia * Vybudovanie nového - väčšieho objektu domu smútku na priestoroch dnešnej neriadenej skládky * Vypracovanie PD * Investičné aktivity 	Obec	2011 2011-2012	5 mil. Sk/vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
4.7. Výsadba zelene na verejných priestranstvách v obci	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie štúdie * Realizácie projektového zámeru 	Obec	2009-2010	Podľa druhu zvolených aktivít a komponentov
4.8. Rekonštrukcia, resp. kompletná modernizácia miestneho rozhlasu	* Rekonštrukcia, resp. výmena celého systému	Obec	2008	700 tis. Sk/vlastné zdroje
5. ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA - VODOVOD A ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO OBCE				
5.1. Zriadenie centrálného kompostoviska pre obec	<ul style="list-style-type: none"> * Riešenie úlohy na základe platnej legislatívy Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva * Štúdia o odpadovom hospodárstve obce v súlade s platnou legislatívou Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva 	Obec VÚC MŽP SR	2008-2009	1,5 mil. Sk/MŽP, ŠF EÚ, vlastné zdroje
5.2. Likvidácia nelegálnych skládok	* Likvidácia nelegálnych skládok	Obec	2008	100 tis. Sk/vlastné zdroje
5.3. Regulácia brehov potoka a rieky Rajčianky	<ul style="list-style-type: none"> * Regulácia riečky Rajčianky, úprava brehov oddychových zón v centre * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Vypracovanie štúdie * Investičné aktivity vytvorenie oddychových miest, v súlade so štúdiou * Výsadba zelene a líniových porastov 	Obec Vlastníci dotknutých pozemkov	2009 2009 2009-2010	Podľa rozsahu a veľkosti investičného diela/vlastné zdroje, ŠF EÚ
6. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA OBCE				
6.1. Obnova krytu miestnych komunikácií po výstavbe kanalizácie	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie PD * Investičné aktivity - rekonštrukcia miestnych ciest, vybudovanie dažďovej kanalizácie 	Obec Vlastníci dotknutých pozemkov	2007-2010	100 tis./vlastné zdroje obce, úvery, ŠF EÚ 2,5 mil. Sk/vlastné zdroje obce, úvery,

				ŠF EÚ
6.2. Vybudovanie chodníkov v intraviláne	* Vybudovanie chodníkov súbežne so štátnou cestou I/64, celková dĺžka 2 km * Investičné aktivity	Obec	2008-2010	8 mil. Sk/vlastné zdroje obce, úvery, ŠF EÚ
6.3. Vybudovanie parkovísk	* Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Vypracovanie PD * Investičné aktivity - lokalita pred kultúrnym domom, cintorínom a na námestí	Obec Vlastníci pozemkov	2008-2010	3 mil. Sk/vlastné zdroje, ŠF EÚ
7. ELEKTRIFIKÁCIA OBCE				
7.1. Rozšírenie rozvodnej elektrickej siete, rekonštrukcia a výstavba trafostaníc	* Vypracovanie projektu na rozšírenie rozvodnej elektrickej siete a na vybudovanie trafostaníc v obci + zvýšenie kapacity existujúcich * Realizácia rozšírenia elektrickej siete v obci	Obec SSE a. s.	2010	800 tis. Sk/zdroje SSE a. s.
7.2. Rekonštrukcia verejného osvetlenia	* Projektová dokumentácia * Realizácia projektu rekonštrukcie verejného osvetlenia v obci	Obec	2009-2010	800 tis. Sk/vlastné zdroje, ŠF EÚ
8. PLYNOFIKÁCIA OBCE				
8.1. Plynofikácia nových lokalít IBV a HBV	* Plynofikácia nových lokalít IBV a HBV	Obec SPP, a. s.	2010	Podľa rozsahu prác/zdroje SPP, a. s.
9. TELEKOMUNIKAČNÉ SIETE, PROPAGÁCIA OBCE A INFORMATIZÁCIA OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI				
9.1. Celková rekonštrukcia a rozšírenie telekomunikačných sietí	* Rozšírenie káblovej telefónnej siete do rozvojových plôch obce + zavádzanie digitálnej TV	Obec	2012	Podľa druhu zvolených aktivít
9.2. Napojenie miestnej knižnice na internet	* Po zriadení knižnice v budove obecného domu zakúpenie cca 2 ks PC s napojením na internet v miestnej knižnici (využitie pre deti, mládež a celú verejnosť)	Obec	2012	100 tis. Sk/vlastné zdroje
9.3. Publikácia obce Porúbka, propagačné tlačoviny	* Pravidelná distribúcia publikácií o obci v tlačenej verzii, v elektronickej verzii	Obec	2009-2015	250 tis. Sk/vlastné zdroje
10. TRADÍCIE				

10.1. Ľudové tradície	<ul style="list-style-type: none"> * Udržanie existujúcich ľudových tradícií * Postupné oživenie ďalších miestnych ľudových tradícií, zvykov, ľudových veselíc * Založenie nových tradícií a cyklicky sa opakujúcich aktivít, zameraných na rôzne cieľové skupiny 	Obec Záujmové združenia v obci Živnostníci Malí a strední podnikatelia	2007-2015	Podľa druhu zvolených aktivít
11. PODPORA OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI				
11.1. Posilnenie života miestnej komunity	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora života miestnej komunity cez podporu činnosti miestnych záujmových a profesných združení * Podpora organizovania podujatí s cieľom zvýšiť propagáciu činnosti združení 	Obec Záujmové a profesné združenia	2007-2015	Podľa druhu zvolených aktivít
11.2. Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni * Vytváranie zásobníka spoločných projektových zámerov * Realizácia spoločných projektov 	Obec Partnerské obce, mestá, organizácie, združenia	2008-2015	Podľa druhu zvolených aktivít
12. ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV				
12.1. Podpora zamestnanosti v obci	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora zamestnanosti v obci s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín do aktívneho života komunity cez možnosť využívania projektov štrukturálnych fondov EÚ 	Obec Živnostníci Malí a strední podnikatelia Profesné združenia	2007-2015	Podľa druhu zvolených aktivít/ŠF EÚ, vlastné zdroje

H/ INFORMAČNÉ ZDROJE

Pri tvorbe PHSR obce Porúbka boli použité nasledujúce informačné zdroje:

- Urbanistická štúdia obytnej zóny, Sprievodná správa, 1998
- Dokumentácia trvalo udržateľného rozvoja združenia Rajecká dolina, SAŽP Žilina
- Analýza a koncepcia rozvoja cestovného ruchu Žilinského samosprávneho kraja
- Analýza sociálno-ekonomického rozvoja Žilinského kraja
- Koncepcia rozvoja územia Slovenskej republiky, 2001
- Regióny Slovenska, 2004
- Plán rozvoja vidieka
- PHSR Žilinského samosprávneho kraja
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Metodická príručka pre vypracovanie PHSR samosprávneho kraja (MVRR SR, 2004)
- Príručka na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s aplikáciou strategického environmentálneho hodnotenia, December 2006
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce - význam, štruktúra a základné metodické tézy (Centrum pre podporu miestneho aktivizmu Banská Bystrica, 2004)
- Podkladový materiál vo forme osnovy vypracovaný pracovníkmi OÚ Porúbka
- Výsledky dotazníkového prieskumu, individuálne rozhovory s občanmi
- Výňatky z obecnej kroniky obce Porúbka

I/ INFORMAČNÁ PRÍLOHA O ČERPANÍ FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV ZO ŠF EÚ 2007-2013

Aktualizácia Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky na roky 2007 – 2013

1. SÚSTAVA PRIORÍT NSRR

Tabuľka 1: Sústava priorít NSRR pre cieľ **Konvergenca**

Strategická priorita	Špecifická priorita	Fond
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	1.1 Regionálna infraštruktúra	ERDF
	1.2 Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF + KF
	1.3 Dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava	ERDF + KF
2. Znalostná ekonomika	2.1 Informatizácia spoločnosti	ERDF
	2.2 Výskum a vývoj	ERDF
	2.3 Infraštruktúra vysokých škôl	ERDF
	2.4 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF
	2.5 Modernizácia zdravotníctva	ERDF
3. Ľudské zdroje - zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie	3.1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF
	3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF
4. Technická pomoc (horizontálna)		ERDF

Tabuľka 2: Sústava priorít NSRR pre cieľ **Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť**

Strategická priorita	Špecifická priorita	Fond
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	1.1 Regionálna infraštruktúra	ERDF
	1.2 Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF
2. Znalostná ekonomika	2.1 Informatizácia spoločnosti	ERDF
	2.2 Výskum a vývoj	ERDF
	2.3 Infraštruktúra vysokých škôl	ERDF
	2.4 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF
3. Ľudské zdroje - zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie	3.1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF
	3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF

Tabuľka 3: Horizontálne priority NSRR

Horizontálna priorita
A. marginalizované rómske komunity
B. rovnosť príležitostí
C. trvalo udržateľný rozvoj
D. informačná spoločnosť

2. ZOZNAM OPERAČNÝCH PROGRAMOV

Priority NSRR sa budú implementovať cez nasledujúcich **11 operačných programov** v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ:

- **šesť operačných programov v rámci cieľa Konvergenzia**, z toho:
  - štyri operačné programy spolufinancované z ERDF pokrývajúce celú SR okrem Bratislavského kraja (Regionálny operačný program, OP Informatizácia spoločnosti, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast a OP Zdravotníctvo)
  - dva operačné programy spolufinancované z ERDF a KF pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja¹ (OP Doprava a OP Životné prostredie)
- **tri operačné programy spoločné pre obidva ciele – cieľ Konvergenzia i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť**, t.j. pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja – jeden spolufinancovaný z ERDF (OP Výskum a vývoj) a dva z ESF (OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie)
- **jeden Operačný program Technická pomoc** v rámci cieľa Konvergenzia pokrývajúci *horizontálne aktivity*, za ktoré je zodpovedný centrálny koordinačný orgán pre NSRR (príprava, riadenie, monitorovanie, hodnotenie, informovanosť, posilňovanie administratívnych kapacít); aktivity finančného riadenia, ktoré zabezpečuje certifikačný orgán a aktivity súvisiace s overovaním riadiacich a kontrolných systémov, vydávaním vyhlásení o ukončení pomoci a kontrolou vzorkových operácií, ktoré zabezpečuje orgán auditu. Komplementárne bude v rámci každého operačného programu vyčlenená finančná alokácia na technickú pomoc vzťahujúcu sa na *špecifické aktivity* príslušného riadiaceho orgánu a sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom;
- **jeden operačný program** spolufinancovaný z ERDF v rámci cieľa **Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť** pre Bratislavský kraj.

Tabuľka 4: Zoznam operačných programov

	Operačný program	RO	SO/RO prvej úrovne	fond
1.	Regionálny operačný program	MVRR SR	regionálne SO/RO na úrovni NUTS 2, resp. NUTS 3	ERDF
2.	Životné prostredie	MŽP SR	-	ERDF, KF
3.	Doprava	MDPT SR	-	ERDF, KF
4.	Informatizácia spoločnosti	ÚV SR		ERDF
5.	Výskum a vývoj ²	MŠ SR	Agentúra MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ	ERDF
6.	Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	MH SR		ERDF
7.	Zdravotníctvo	MZ SR		ERDF
8.	Zamestnanosť a sociálna inklúzia ³	MPSVR SR	implementačná agentúra pre sociálnu politiku	ESF
9.	Vzdelávanie ⁴	MŠ SR	Agentúra MŠ SR pre štrukturálne	ESF

¹ pričom prioritné osi spolufinancované z ERDF sa vzťahujú na celú SR okrem Bratislavského kraja a prioritné osi spolufinancované z KF sa vzťahujú na celú SR vrátane Bratislavského kraja

² v oblasti výskumu a vývoja zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

³ zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

			fondy EÚ, MZ SR	
10.	Technická pomoc	MVRR SR	-	ERDF
11.	Bratislavský kraj	MVRR SR	-	ERDF

---

⁴ zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

3. FINANCOVANIE NSRR

Európska komisia dňa **4. 8. 2006** prijala rozhodnutia o nasledujúcich **finančných alokáciách** zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ na roky 2007 – 2013 **pre Slovensko**:

Ciele kohéznej politiky EÚ	Fondy EÚ	Finančná alokácia pre Slovensko na daný cieľ kohéznej politiky EÚ v EUR	
		v stálych cenách roku 2004	v bežných cenách
Konvergenca⁵	ŠF + KF	9 638 999 602	10 911 601 421
	ŠF	6 214 921 468	7 012 862 858
	KF	3 424 078 134	3 898 738 563
Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť⁶	ŠF	108 782 757 + transfer z cieľa Konvergenca na výskum a vývoj 289 275 001	122 603 156 + transfer z cieľa Konvergenca na výskum a vývoj 326 415 373
Európska územná spolupráca⁷	ŠF	201 606 786	227 284 545
Celkom	ŠF + KF	10 238 664 146	11 587 904 495

3.1 Finančné alokácie v rámci cieľa Konvergenca

⁵ Rozhodnutie Komisie zo 4. augusta 2006, ktorým sa stanovuje indikatívne pridelenie viazaných rozpočtových prostriedkov rozčlenených podľa členských štátov v rámci cieľa Konvergenca na obdobie rokov 2007 – 2013 (oznámené pod číslom K(2006) 3474, zverejnené v Úradnom vestníku EÚ pod číslom 2006/594/ES)

⁶ Rozhodnutie Komisie zo 4. augusta 2006, ktorým sa stanovuje indikatívne pridelenie viazaných rozpočtových prostriedkov rozčlenených podľa členských štátov v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť na obdobie rokov 2007 – 2013 (oznámené pod číslom K(2006) 3472, zverejnené v Úradnom vestníku EÚ pod číslom 2006/593/ES)

⁷ Rozhodnutie Komisie zo 4. augusta 2006, ktorým sa stanovuje predbežné rozdelenie viazaných rozpočtových prostriedkov podľa členských štátov v rámci cieľa Európska územná spolupráca na obdobie rokov 2007 až 2013 (oznámené pod číslom K(2006) 3473, zverejnené v Úradnom vestníku EÚ pod číslom 2006/609/ES)

Prerozdelenie finančných alokácií v rámci cieľa Konvergencia vychádza z čiastky 10 911 601 421 EUR, v bežných cenách.

Čl. 46, ods. 1a všeobecného nariadenia⁸ stanovuje, že celková suma na technickú pomoc (v prípade SR súčet alokácie na OP Technická pomoc a prostriedkov vyčlenených na technickú pomoc v ostatných OP v rámci cieľa Konvergencia a cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť) nesmie presiahnuť 4% z celkovej alokácie na tieto dva ciele. V nadväznosti na uvedený celkový 4% limit a na stanovenú finančnú alokáciu pre OP Technická pomoc pokrývajúci horizontálne aktivity, prostriedky vyčlenené na technickú pomoc v rámci každého z ostatných OP nesmú prekročiť 3,16% z príspevku ES na daný OP.

---

⁸ Nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999

Tabuľka 5: Finančné alokácie 2007 – 2013 na jednotlivé operačné programy a priority v rámci cieľa Konvergencia (štrukturálne fondy, Kohézny fond) – v EUR, v bežných cenách

operačný program (OP)	špecifická priorita NSRR (ŠP)	fond	príspevok ES	
			ŠP	OP
Regionálny OP	regionálna infraštruktúra	ERDF	1 445 000 000	1 445 000 000
OP Životné prostredie	environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF + KF	1 800 000 000	1 800 000 000
		ERDF	*	
		KF	*	
OP Doprava	dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava	ERDF + KF	3 206 904 595	3 206 904 595
		ERDF	*	
		KF	*	
OP Informatizácia spoločnosti	informatizácia spoločnosti	ERDF	993 095 405	993 095 405
OP Výskum a vývoj ⁹	výskum a vývoj	ERDF	683 000 000	883 000 000
	infraštruktúra vysokých škôl	ERDF	200 000 000	
OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF	772 000 000	772 000 000
OP Zdravotníctvo	modernizácia zdravotníctva	ERDF	250 000 000	250 000 000
OP Vzdelávanie ¹⁰	moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF	600 000 000	600 000 000
OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia ¹¹	podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF	864 000 000	864 000 000
OP Technická pomoc		ERDF	97 601 421	97 601 421
celkom všetky fondy v NSRR pre cieľ Konvergencia			10 911 601 421	10 911 601 421
celkom ERDF			5 548 862 858	5 548 862 858
celkom KF			3 898 738 563	3 898 738 563
celkom ESF			1 464 000 000	1 464 000 000

* v prípade OP Doprava a OP ŽP bude rozdelenie alokácie medzi ERDF a KF riešené a vzájomne koordinované pri príprave OP.

⁹ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 5 je uvedená len suma pre prioritnú osi pre cieľ Konvergencia

¹⁰ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 5 je uvedená len suma pre prioritnú os pre cieľ Konvergencia

¹¹ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 5 je uvedená len suma pre prioritnú os pre cieľ Konvergencia

Vzhľadom k tomu, že SR plánuje mať tri operačné programy spoločné pre cieľ Konvergencia a cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (OP Výskum a vývoj, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie), celkovú finančnú alokáciu na tieto tri programy predstavuje súčet príslušných súm v stĺpci „OP“ v tabuľke č. 5 a v tabuľke č. 6.

3.2 Finančné alokácie v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

Prerozdelenie finančných alokácií v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť vychádza zo sumy 122 603 156 EUR a transferu z cieľa Konvergencia na výskum a vývoj v sume 326 415 373 EUR (v bežných cenách).

Tabuľka 6: Finančné alokácie 2007 – 2013 na jednotlivé operačné programy a priority v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (štrukturálne fondy) – v EUR, v bežných cenách

operačný program (OP)	priorita	fond	príspevok ES	
			P	OP
OP Bratislavský kraj	infraštruktúra	ERDF	59 000 000	82 000 000
	inovácie a informatizácia	ERDF	23 000 000	
OP Výskum a vývoj ¹²	výskum a vývoj	ERDF	326 415 373	331 415 373
	infraštruktúra vysokých škôl	ERDF	5 000 000	
OP Vzdelávanie ¹³	moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF	17 801 578	17 801 578
OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia ¹⁴	podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF	17 801 578	17 801 578
celkom fondy v NSRR pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť			449 018 529	449 018 529
celkom ERDF			413 415 373	413 415 373
celkom ESF			35 603 156	35 603 156

Vzhľadom na to, že SR plánuje tri operačné programy spoločné pre cieľ Konvergencia a cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (OP Výskum a vývoj, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie), celkovú finančnú alokáciu na tieto tri programy predstavuje súčet príslušných súm v stĺpci „OP“ v tabuľke č. 5 a v tabuľke č. 6.

¹² OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 6 je uvedená len suma pre výskum a vývoj v Bratislavskom kraji a pre infraštruktúru vysokých škôl v Bratislavskom kraji

¹³ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 6 je uvedená len suma pre prioritnú os pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

¹⁴ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 6 je uvedená len suma pre prioritnú os pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

4. ŠTRUKTÚRA OPERAČNÝCH PROGRAMOV

4.1 REGIONÁLNY operačný program

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1 Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

4.2 Operačný program ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Integrovaná ochrana, racionálne využívanie vôd a protipovodňová ochrana	1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou	ERDF/KF
	1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd	
	1.3 Zabezpečenie komplexnej ochrany územia SR pred povodňami	
	1.4 Sledovanie a hodnotenie stavu povrchových vôd a podzemných vôd	
2 Ochrana ovzdušia, ozónovej vrstvy a minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	2.1 Ochrana ovzdušia	ERDF/KF
	2.2 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	
	2.3 Ochrana ozónovej vrstvy Zeme	
3 Odpadové hospodárstvo	3.1 Podpora technológií minimalizujúcich vznik odpadov pri výrobe	ERDF/KF
	3.2 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu	
	3.3 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov	
	3.4 Nakladanie s vybranými druhmi nebezpečných odpadov	
	3.5 Odstraňovanie environmentálnych záťaží a uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov	
4 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	4.1 Programy starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programy záchrany pre kriticky ohrozené rastliny a živočíchy vrátane monitoringu druhov a biotopov	ERDF
	4.2 Infraštruktúra ochrany prírody a krajiny	
	4.3 Informačné a propagačné aktivity	
5 Technická pomoc		KF

4.3 Operačný program DOPRAVA

Prioritné osi programu	Hlavné aktivity v rámci prioritnej osi (opatrenia)	Fond
1 Modernizácia a rozvoj železničnej infraštruktúry	1.1 Modernizácia a rozvoj železničných tratí (TEN -T + ostatné)	KF
2 Rozvoj cestnej infraštruktúry (TEN -T)	2.1 Výstavba diaľnic (TEN -T)	KF
3 Modernizácia a rozvoj infraštruktúry intermodálnej prepravy	3.1 Výstavba základnej siete verejných terminálov intermodálnej prepravy	KF
4 Riadenie leteckej dopravy	4.1 Riadenie leteckej dopravy (letisko M.R. Štefánika)	KF
5 Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry (rýchlostné cesty a cesty I. triedy)	5.1 Výstavba rýchlostných komunikácií	ERDF
	5.2 Modernizácia a výstavba ciest I. triedy	ERDF
6 Rozvoj verejnej osobnej dopravy	6.1 Rozvoj železničnej a autobusovej verejnej osobnej dopravy	ERDF
7 Technická pomoc		KF

4.4 Operačný program INFORMATIZÁCIA SPOLOČNOSTI

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Efektívna elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb vrátane informatizácie zdravotníctva		ERDF
2 Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry		ERDF
3 Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu		ERDF
4 Technická pomoc		ERDF

4.5 Operačný program VÝSKUM A VÝVOJ

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Výskum a vývoj	1.1 Obnova a budovanie technickej infraštruktúry výskumu a vývoja	ERDF
	1.2 Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu a podpora nadregionálnej spolupráce	
	1.3 Prenos výskumom a vývojom získaných poznatkov a technológií do praxe	
2 Výskum a vývoj v Bratislavskom kraji	2.1 Obnova a budovanie technickej infraštruktúry výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji	ERDF
	2.2 Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu v Bratislavskom kraji	
	2.3 Prenos výskumom a vývojom získaných poznatkov a technológií do praxe v Bratislavskom kraji	
3 Infraštruktúra vysokých škôl	3.1 Budovanie infraštruktúry vysokých škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu	ERDF
4 Infraštruktúra vysokých škôl v Bratislavskom kraji	4.1 Budovanie infraštruktúry vysokých škôl v Bratislavskom kraji a modernizácia ich vnútorného vybavenia za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu	ERDF
5 Technická pomoc		ERDF

4.6 Operačný program

KONKURENCIESCHOPNOSŤ A HOSPODÁRSKY RAST

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	1.1 Inovácie a technologické transfery	ERDF
	1.2 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov	
	1.3 Podpora inovačných aktivít v podnikoch	
	1.4 Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike	
	1.5 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	
	1.6 Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania	
	1.7 Podpora druhospracovateľského potravinárskeho priemyslu	
2 Technická pomoc		ERDF

4.7 Operačný program ZDRAVOTNÍCTVO

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Modernizácia zdravotníctva	1.1 Reštrukturalizácia, rozširovanie a modernizácia zdravotníckych zariadení	ERDF
	1.2 Informovanosť občanov	
	1.3 Zvýšenie informatizácie zdravotníctva	
2 Technická pomoc		ERDF

4.8 Operačný program ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNA INKLÚZIA

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	1.1 Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti	ESF
	1.2 Podpora sociálnej inklúzie prostredníctvom rozvoja sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity	
	1.3 Podpora vytvárania rovnosti príležitostí v prístupe na trh práce a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity	
	1.4 Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života a starostlivosti o malé deti	
	1.5 Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy a mimovládnych neziskových organizácií	
2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie pre Bratislavský kraj ¹⁵	2.1 Podpora sociálnej inklúzie a zosúladenie pracovného a rodinného života prostredníctvom rozvoja sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v Bratislavskom kraji	ESF
	2.2 Podpora rastu zamestnanosti a zlepšenia zamestnatelnosti a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce v Bratislavskom kraji	
	2.3 Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy a mimovládnych neziskových organizácií v Bratislavskom kraji	
3 Technická pomoc		ESF

¹⁵ V prípade dohody a súhlasu s EK je možné uvažovať aj s nasledovným spôsobom uvádzania priorít pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť: v rámci opatrení pre cieľ Konvergencia budú označené tie opatrenia, ktoré budú spolu so skupinami aktivít platiť i pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť v rámci Bratislavského kraja. Ide najmä o aktivity, ktoré budú implementované cez národné projekty. V takomto prípade sa bude daná prioritná os vzťahovať na celé územie SR. V zmysle návrhu všeobecného nariadenia Rady, čl. 19 nie je možné prevádzať prostriedky medzi cieľmi Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

4.9 Operačný program VZDELÁVANIE

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	1.1 Premena tradičnej školy na modernú	ESF
	1.2 Vysoké školy a výskum a vývoj ako motory rozvoja znalostnej spoločnosti	
	1.3 Celoživotné vzdelávanie pre všetkých ako základný princíp znalostnej spoločnosti	
	1.4 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb s osobitými vzdelávacími potrebami so zreteľom na marginalizované rómske komunity	
2 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť pre Bratislavský kraj	2.1 Premena tradičnej školy na modernú pre Bratislavský kraj	ESF
	2.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a celoživotného vzdelávania	
3 Technická pomoc		ESF

4.10 Operačný program BRATISLAVSKÝ KRAJ

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra	1.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry (ZŠ, SŠ)	ERDF
	1.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia	
	1.3 Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. triedy	
	1.4 Regenerácia sídiel	
2 Inovácie a informatizácia	2.1 Inovácie a technologické transfery	ERDF
	2.2 Informatizácia spoločnosti	
3 Technická pomoc		ERDF